

TÜRKİYE
KÜLTÜR VE SANAT
YILLIĞI

2014

TÜRKİYE
YAZARLAR
BİRLİĞİ

Türkiye Kültür ve Sanat Yıllığı 30. Yıl

**Türkiye
Kültür ve Sanat Yıllığı
2014**

**Türkiye
Yazarlar
Birliği**

Türkiye Yazarlar Birliği Yayınları : 51
Yıllık Dizisi : 27

Türkiye Kültür ve Sanat Yıllığı 2014 Türkiye Yazarlar Birliği Yönetim Kurulu'nun 18.02.2012 tarih ve 88 sayılı kararı ile yayınlanmıştır.

Prof. Dr. Hicabi KIRLANGIÇ (Genel Başkan), Osman ÖZBAHÇE (Genel Başkan Yardımcısı), Ferhat KOÇ (Genel Başkan Yardımcısı), Ahmet Fatih GÖKDAĞ (Genel Mali Sekreter), İbrahim ERYİĞİT (Genel Sekreter), Vedat GÜNEŞ (Genel Sekreter Yardımcısı), Murat EROL (Genel Sekreter Yardımcısı), Doç. Dr. Musa Kazım ARICAN (Yönetim Kurulu Üyesi), Doç. Dr. Salih YILMAZ (Yönetim Kurulu Üyesi), Hacı Mahmut ERDEMİR (Yönetim Kurulu Üyesi), Osman GÜZELGÖZ (Yönetim Kurulu Üyesi), İbrahim Ulvi YAVUZ (Başdanışman).

ISBN: 978-975-7382-74-4

Bu "yıllık"ta yer alan yazılardaki görüşler yazarlarına aittir.
Türkiye Yazarlar Birliği'ne mal edilemez.

Sümer 1 Sokağı, No: 11 / 5, Kızılay-Ankara
PK. 294 Yenışehir-Ankara
Telefon: 0312 2320571-72
www.tyb.org.tr, e-posta:tyb@tyb.org.tr

Türkiye Kültür ve Sanat Yıllığı 2014

Editör
Osman Özbahçe

**Türkiye
Yazarlar
Birliği**

Yayınlayan : TYB adına Prof. Dr. Hicabi Kırlangıç
Redaksiyon : Muhsin Mete
Yayına Hazırlık : Dilara Coşkun
Yapım : mtr tanıtım görsel hizmetler
Baskı : Özel Matbaası, Ankara / Mart 2014

İÇİNDEKİLER

• **Ekonomi, Toplum ve Siyasi Hayat**

2013 Yılında Siyaset / Ercan Yıldırım / 11

Türkiye Ekonomisi 2013 Yılı Değerlendirmesi / Prof. Dr. Murat Yülek / 22

• **İslâm Dünyası**

2013 Yılında İslâm Dünyası / Ahmet Varol / 29

• **Türk Dünyası**

2013'te Türk Dünyası / Doç. Dr. Salih Yılmaz / 49

• **Dinî Hayatımız**

2013'te Türkiye'de Dinî Hayat / Doç. Dr. İhsan Toker / 79

• **Şiir**

2013'te Şiir / Hayriye Ünal / 93

• **Hikâye**

2013'te Öykü / Necip Tosun / 127

• **Roman**

2013 Yılında Roman / Funda Özsoy Erdoğan / 163

• **Dilimiz**

“Kendine İyi Bak, Allah’a Emanet Ol!” / İbrahim Demirci / 183

• **Deneme, İnceleme, Tenkit**

Edebiyatı Rayında Yürütmek: 2013'te Eleştiri / İdris Ekinci / 193

• **Dergiler**

2013 Dergiler / Rüknettin Kılıç / 207

• **Musiki**

2013 Yılı Müzik Etkinliklerine Dair / Nebahat Konu Yılmaz / 219

• **Sinema**

2013 Yılında Türk Sineması / Faysal Soysal / 237

Sinema 2013 / Gülcan Tezcan / 250

• **Basın**

Medyanın Yüzde Doksanı Eski Türkiye'yi / Ali Sali / 261

• **TV**

2013 Televizyon Dünyası / Sadık Yalsızuçanlar / 287

• **Nesillerin Mirası**

Süleyman Hayri Bolay / Söyleşi: Dilara Çoşkun / 303

• **Folklor**

Halk Kültürümüzde Değerlerin Korunması / Ahmet Şenol / 315

• **Olaylar ve İnsanlar**

2013 Olaylar ve İnsanlar / İbrahim Ulvi Yavuz / 323

türk dünyası

Doç. Dr. Salih Yılmaz

2013'TE TÜRK DÜNYASI

Doç. Dr. Salih Yılmaz

Türk Dünyası, 20. yüzyılın sonları ve 21. yüzyılda tüm Türk toplulukları için kullanılan coğrafi ve kültürel bir kavramdır. Oldukça geniş bir coğrafya alanını kapsayan Türk Dünyası içinde en batıda Kosova, Karadağ, en doğuda Moğolistan yer alır. Bu coğrafyayı Avrasya coğrafyası olarak belirtmek mümkündür. Dünya üzerinde yaşayan pek çok Türk kökenli devlet, bu devletlerde yaşayan kardeş Türk'ler mevcuttur. Devletleri, sınırları farklı olsa da aynı temel değerler ve tarihe sahip bu ulusların kardeşliği, yaşayan ortak kültürleri, Türk dünyasının tarihin ilk çağlarından beri var olduğunun, medeniyete ışık tuttuğunun resmidir.

Sovyetler Birliği'nden ayrılarak bağımsızlıklarını kazanan Türk devletleri yirmi yılı aşkın bir süredir edebi, fikrî ve kültürel anlamda ileriye yönelik atılımlar gerçekleştirmektedir. Buna paralel olarak henüz bağımsızlıklarını kazanmamış olan Türk devletleri de kültürlerini yaşatmak ve gelecek nesillere aktarmak adına faaliyetlerini yürütmektedir. Bu bağlamda 2013 yılı Türk dünyası için kendi değerleriyle bütünleşmek ve düşünsel anlamda geleceğe hazırlanmak adına pek çok sanat, kültür ve edebiyat etkinliğiyle geçmiştir.

Türk Dünyası 2013 Kültür, Sanat ve Edebiyat etkinliklerinde Yunus Emre Enstitüsünün rolü oldukça büyük olmuştur. Türk kültürünün tanıtılmasında aktif rol almıştır. Bunun yanında 2013 yılında 35. yıl etkinlikleri dolayısıyla Türkiye Yazarlar Birliği ve üyeleri de Türk Dünyasına yönelik faaliyetlerini artırmışlardır. Uluslararası Türk Kültürü Teşkilatının (TÜRKSOY) kuruluşunun 20. yılı etkinlikleri de 2013 yılında Türk Dünyasını tanıma ve tanıtma açısından değerlidir. Avrasya Yazarlar Birliği, Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı, Kazakistan Büyükelçiliği, Eko-Avrasya Derneği, Türk Ocakları da faaliyetlerde bulunmuştur. TRT Avaz ve TRT-Türk yapmış oldukları belgesel, film çevirisi, söyleşi, anma programı, konser vd. etkinliklerle Türk Dünyasının ortak kültürel mirasına katkıda bulunmuşlardır.

2013 yılı Eskişehir'in Türk Dünyası Kültür Başkenti olması dolayısıyla oldukça renkli ve yoğun faaliyetlerin gerçekleştirildiği bir yıl olmuştur.

TÜRKİYE

Türkiye Yazarlar Birliği 35. Kuruluş Yıldönümü Kapsamında Doç. Dr. Salih Yılmaz Koordinatörlüğünde Türkoloji Söyleşilerine Başladı: Her ay Türk Dünyasından konukların ağırlandığı söyleşilerde Türk Dünyasının sorunları, kültürü, dili, edebiyatı ve tarihi örneklerle anlatıldı. 2013 yılı etkinliklerinde Türkoloji Nedir?, Hakaslar ve Hakasya, Kırgızistan, Başkurdistan, Göktürk

Döneminde Orta Asya, Özbek Türkleri ve Özbekistan, Azerbaycan konuları işlendi.

2013 yılında İstanbul Üniversitesi, Türkiyat Enstitüsü de düzenli olarak Türkiyat Sohbetleri etkinliklerine başlamıştır.

2013 için bir yıllığına **Türk Dünyası Kültür Başkenti** seçilen **Eskişehir**, Kazakistan'da düzenlenen törenle bayrağı Astana'dan devraldı. TÜRKSOY, 2012 yılından itibaren Avrupa Birliği'nin yaptığı gibi bir kenti "kültür başkenti" ilan etmeye başladı. Türk Dünyası Kültür Başkenti (TDKB) adı verilen uygulamanın ilki 2012 yılında Kazakistan'ın Astana kentinde yapıldı. 2013 yılında unvanı Eskişehir devraldı.

TÜRKSOY'un 20. Yılında 20 Konser: Türk Dünyasına hizmette 20. yılını kutlayan, Uluslararası Türk Kültürü Teşkilatı (TÜRKSOY), kuruluşunun 20. yılında gerçekleştirdiği 20 konserle, 2013 yılı Nevruz kutlamalarını unutulmaz kıldı. 17 Mart 2013 tarihinde İstanbul'da yakılan Nevruz ateşi ile başlayan kutlamalar, Mart ayı boyunca Ankara, Kayseri, Adana, Bursa, Balıkesir, Manisa, Denizli, Karaman, Elazığ, Sivas, Amasya, Hendek, Çankırı, Talas, Develi ve Ürgüp'te devam etti. Bu yılın en anlamlı kutlamalardan biri ise 2013 yılı Türk Dünyası Kültür Başkenti Eskişehir'de, tüm sanatçıların katılımıyla gerçekleştirildi. Bugüne kadar yapılmış en geniş katımlı Nevruz Şenliği olan "TÜRKSOY 2013 Türk Dünyası Nevruz Şenlikleri" uğradığı her şehirde nevrüz ateşinin yakılması, demir dövülmesi, yumurta tokuşturulması, semeni dağıtılması gibi binlerce yıllık Türk geleneklerini izleyicilere tekrar yaşattı. Türk geleneklerinin ve kültürel çeşitliliğinin neredeyse her rengini içinde barındıran bu şenlikler, Türk dünyasının ortak mirası olan Nevruz kültürünün yaşatılarak gelecek nesillere aktarılmasında geniş düzeyde bir fayda sağladı. Türkiye'deki kutlamalara ek olarak İngiltere'nin başkenti Londra, 2013 yılı Nevruz Kutlamaları programı dahilinde, Türk dünyası sanatçılarına ev sahipliği yaptı.

Türk Dünyası Kültür Başkenti Eskişehir (2013 Etkinlikleri Kapsamında):

- "Türk Dünyası Geleneksel Müzik Konseri" etkinliğine katılmak için Eskişehir'e gelen sanatçılar, Tarihî Odunpazarı Bölgesini gezdi. 10 ülkeden 42 sanatçı Odunpazarı'nın tarihî atmosferinde yolculuğa çıktılar.

- Eskişehir 2013 Türk Dünyası Kültür Başkenti ve 4. Uluslararası Şefika Kutluer Festivali etkinlikleri kapsamında **Kosova Filarmoni Orkestrası** konser verdi. Orkestra şefliğini Baki Jashari'nin yaptığı konserde Soprano Sara Naima'nın söylediği eserler izleyiciler tarafından büyük alkış aldı.

- Diyanet İşleri Başkanlığı ile Eskişehir 2013 Türk Dünyası Kültür Başkenti Ajansı tarafından düzenlenen "**Türk Dünyasında Dinî Hayat ve Güncel Meseleler Sempozyumu**" düzenlendi. 9 ülkeden yaklaşık 40 temsilci katıldı.

- Eskişehir 2013 Türk Dünyası Kültür Başkenti etkinlikleri kapsamında, Uluslararası Türk Kültürü Teşkilatı TÜRKSOY'un kuruluşunun 20. yılına ithafen gerçekleştirilen **16. TÜRKSOY Ressamlar Buluşmasına** bu yıl 18 ülkeden 20

değerli ressam katıldı. İki hafta süresince birlikte çalışarak eşsiz eserlere imza atan sanatçılar, bu eserleri 14 Temmuz Pazar günü Odunpazarı Belediyesi sınırları dahilinde bulunan Kurşunlu Külliyesinde sanatseverlerin beğenisine sundu.

- Atatürk Kültür Merkezince, dört yılda bir düzenlenen **Uluslararası Türk Kültürü Kongresi'nin** sekizincisi, “Kültürel Miras” konusuna ayrıldı. Kongre, 24-27 Ekim 2013 tarihlerinde “2013 Türk Dünyası” ve “Somut Olmayan Kültürel Miras Başkenti” ilan edilen Eskişehir’de yapıldı. Her 4 yılda bir gerçekleşen 8. Uluslararası Türk Kültürü Kongresi’ne değişik ülkelerden 109 akademisyen ve araştırmacı bildirimleri ile katıldı. “Kültürel Miras” temalı kongrenin amacı ise ülkeler arasındaki büyük rekabette kültürün siyasi ve ekonomik güç kadar önem kazanmaya başladığı bu süreçte, batıdan doğuya geniş bir alana yayılan Türk kültür coğrafyasında, disiplinler arası bir yaklaşımla kültürel ve doğal mirası bekleyen tehdit ve fırsatları ortaya koymak, kültürün ekonomik ve endüstriyel boyutunu ele almak olarak açıklandı.

- **Türkvizyon Şarkı Yarışması** düzenlendi. Bu yarışma; TMB TV, TÜRKSOY ve o yılın Türk Dünyası Kültür Başkenti’nin işbirliğiyle her yıl Türk dünyası ülkeleri arasında düzenlenen ilk ve tek şarkı yarışması oldu. 2013 yılında ilk kez Eskişehir kentindeki Anadolu Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Spor Salonu’nda düzenlenen yarışmaya 24 ülke katılmıştır. Gecenin birincisi Farid Hasanov’un söylediği “Yaşa” şarkısı ile Azerbaycan olmuştur. Yarışma katılımcılarını belirleyen iki önemli unsur Türkçe konuşmaları ve Türk halklarından birisi olmalarıdır. Türkiye ve Kırgızistan gibi bağımsız devletlerin yanı sıra Tataristan ve Altay gibi özerk devletlerin de katılabildiği yarışmada ayrıca Türk azınlıkların yer aldığı Ukrayna ve Irak gibi ülkeler de temsil edilebilmektedir. Her yıl TÜRKSOY tarafından belirlenen Türk Dünyası Kültür Başkenti’nde düzenlenen yarışmanın ikincisi 2014 Türk Dünyası Kültür Başkenti olarak kararlaştırılan Kazan’da düzenlenecektir.

- **Türk Dünyası Medya Buluşması** yapıldı. Eskişehir 2013 Türk Dünyası Kültür Başkenti Ajansı ve İnternet Medya ve Bilişim Federasyonu (İMEF) iş birliğiyle gerçekleştirilen ve 27 ülkeden yaklaşık 260 medya çalışanının katıldığı, “Türk Dünyası Medya Buluşmaları” gerçekleştirildi. Medya çalışanlarının bir araya gelmesinin toplumların birleşmesi noktasında en önemli kazanımlardan olduğu kaydedildi.

- Eskişehir 2013 Türk Dünyası Kültür Başkenti Ajansı ve Atayurt Okulları iş birliğiyle **“Türk Dünyası Çocukları Satranç Turnuvası”** düzenlendi.

- Türk Dünyası Kültür Başkenti çerçevesinde organize edilen **Türk Dünyası Geleneksel Çocuk Oyunları Şenliği**, 27 Mayıs-2 Haziran tarihleri arasında Eskişehir’de düzenlendi. Astana, Üsküp, Bakü, Kazan ve Saraybosna Yunus Emre Türk Kültür Merkezleri etkinlik koordinasyonlarını ve ülke takımlarının oluş-

masını sağlayarak organizasyona katkıda bulundu. Şenliğe Türkiye, Kazakistan, Kırgızistan, Azerbaycan, Makedonya, Bosna-Hersek, Kırım, Irak Türkmeneli, Başkurdistan, Tataristan, Gagavuzya, ve Altay'dan katılan çocuklar beş gün boyunca Türk kültür coğrafyasında oynanan Beştaş, Çelik Çomak, Aşık ve Dokuztaş gibi geleneksel oyunları oynamak üzere bir araya geldiler. Azerbaycan, Irak, Bosna Hersek, Kazakistan, Kırgızistan, Kırım, Makedonya, Tataristan, Gagavuz, Altay ve Başkurdistan'dan gelen yaklaşık 120 çocuk, ülke ve topluluklarının bayraklarıyla geçit töreni yaptı. Gruplara ayrılan çocuklar; dokuztaş, beştaş, çelik-çomak, aşık, yedi kiremit ve yakan top adlı geleneksel oyunları oynadılar. Şenlik'in ilk gün akşamında Türk Dünyasının balaları millî kıyafetleri ve bayraklarıyla bir kortej yürüyüşü düzenledi. Şehir merkezinde gerçekleşen yürüyüş sonunda müzik eşliğinde hep birlikte yöresel oyunlar oynandı. Milli Eğitim Bakanı Nabi Avcı, "Türk Dünyası Çocuk Oyunları Şenliği" etkinliğine katılan çocuklarla akşam yemeği öncesi Eskişehir Öğretmenevinde bir araya geldi. Ziyarette Milli Bakanı Avcı'nın yanı sıra Eskişehir Milletvekili Ülker Can, Vali Vekili Ali Çetin, Odunpazarı Belediye Başkanı Burhan Sakallı ve İl Milli Eğitim Müdürü Arif Dede bulundu. Bakan Avcı ve beraberindekiler, misafir öğrencilerle tek tek tokalaşıp sohbet ettiler. Bu yıl üçüncüsü düzenlenen Türk Dünyası Geleneksel Çocuk Oyunları Şenliğinin dördüncüsünün 2014 yılı Türk Dünyası Kültür Başkenti olacak olan Tataristan'ın Kazan şehrinde gerçekleştirilmesi plânlanmaktadır.

Mukan Tölebayev'in Anısına 16. TÜRKSOY Opera Günleri: Türk dünyasına üstün hizmetleri geçmiş şahsiyetleri anma etkinlikleri kapsamında 2013 yılını Kazakistan'ın yetiştirdiği büyük şahsiyet, Kazak müziğinin ustası ve millî bestecisi olan Mukan TÖLEBAYEV'e ithaf eden TÜRKSOY, 16. Opera Günleri'ni de yine bu büyük şahsiyetin anısına gerçekleştirdi. TÜRKSOY 16. Opera Günleri'ne bu yıl; Azerbaycan (Sabina Vahabzade), Kazakistan (Aslima Maktagulova-Halid Nuraliyev-Elena Filinkova), Kırgızistan (Kunduz Karıppayeva), Türkiye (Barış Yanç-Nona Tsutskırızde), KKTC (Tuğrul Enver Töre), Tataristan (Rigina Valieva), Başkurdistan (Zakir Valiyev-Lubov Butorina), Tuva (Damırac Monguş) olmak üzere 8 ülkeden 12 solist sanatçı katıldı. Bu yıl ilk aşamada Türkiye genelinde Karadeniz'in doğal güzellikleri içerisinde Samsun, Ordu, Giresun ve Trabzon'da sürdürülen etkinlik, akabinde ilk kez Ankara'da sahnelendi ve final konserini muhteşem bir etkinlikle Girne'de tarihi Bellapais Manastırında yoğun bir ilgi ve beğeniyle tamamladı.

Mukan Tölebayev Kimdir?

13 Mart 1913 yılında Kazakistan'ın, Almatı'ya bağlı Karaşıgan köyünde dünyaya geldi. 1933 yılında Almatı Yüksek Öğretmen Okulunu bitirerek, 1938-1941 yılları arasında Moskova Konservatuarında eğitim gördü. 1941-1946 yılları arasında E. Brusilovskiy, N. Myaskovskiy ve B. Fere'den dersler aldı. 1951 yılında Moskova Konservatuarı Bestecilik Bölümünden mezun oldu. 1942-1944 arasında Almatı Halk Çalgıları Orkestrasında şeflik yaptı. 1953 yılından itibaren Kurmangazı Konservatuarı'nda hocalığa başladı. 1956-1960 arasında Kazak Besteciler Birliğinin Başkanlığı görevini yürüttü. Kazak müziğinin ustası ve millî bestecisi olan

Tölebayev, Kazakistan Cumhuriyeti eski Millî Marşı'nın bestecisidir. Tölebayev'in, "Birjan ve Sara" adlı opera bestesi, Kazak operası içerisinde en önemli eserlerden biridir. Orkestra ve oda orkestrası eserleri ile ellinin üzerinde şiir ve romanları bulunan, halk şiirlerini orkestraya uyarlayarak eşsiz bestelere imza atan sanatçı ayrıca, Muhtar Avezov Kazakistan Dram Tiyatrosu'nun oyun ve şan müziklerini bestelemiş ve Evgeniy Brusilovskiy ile beraber "Amangeldi" operasını yazmıştır. Mukan Tölebayev, gerçekleştirdiği üstün çalışmalarıyla birçok müzik ve sanat ödülüne layık görülmüştür. Uluslararası Türk Kültürü Teşkilatı (TÜRKSOY), Türk Dili Konuşan Ülkeler Kültür Bakanları Daimi Konseyinin kararıyla bu büyük bestecinin doğumunun 100. yılı anısına 2013 yılını Mukan Tölebayev yılı olarak ilan etmiştir.

4. TÜRKSOY Basın Ödülleri Sahiplerini Buldu: 2013 Mukan Tölebayev yılı açılış töreninde Türk dilini kullanan ve ortak paylaşımı sağlayan basına ödül verildi. Türkiye'den Türk Edebiyatı Dergisi Genel Yayın Yönetmeni Beşir Ayvazoğlu ödülü alırken, Gazeteci- Yazar olarak Yekta Kopan ödüle layık görüldü. Azerbaycan'dan Halk Cephesi Gazetesi Genel Editörü Elçin Mırzabeyli, Kazakistan'dan Aykın Gazetesi Kültür Bölümü Başkanı Kaşayım Baydauletova ile Kazakistan Millî Televizyon Kanalı Türkiye Temsilcisi Batıkan Omarov, Kırgızistan'dan Kabar Kırgız Ulusal Haber Ajansı Editörü Emilbek Momunov ile Uluslararası Kırgız Tarih Kurumu'nun Başkanı, Tarihçi, Yazar ve Gazeteci Tınçtıkbek Çoroyev, Başkurdistan'dan Başkurdistan Devlet Televizyon ve Radyo Kurumu Yoldaş Radyosu Turkuvaz Programı Yönetmeni Samiga Gafarova, Moldova'dan Yedinaya Gagavuzya Gazetesi'nin Baş Yazarı Dmitri Papazoglo, Tataristan'dan, Tataristan Kültür Bakanlığı Gazetecisi Ruzilya Muhametova, TatarinformHaber Ajansı Türkiye Temsilcisi Ruşaniya Altay, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nden ise Radyo Vatan Yöneticisi Ali Gürtekin ödül almaya layık görüldü.

Türk Üniversiteler Birliği Kuruldu: Türk Dildeş Ülkeler İşbirliği Konseyi (Türk Keneşi) Üye Ülkeleri arasında yükseköğretim alanında işbirliğinin artırılması konusunun ele alındığı Türk Üniversiteler Birliği Hazırlık Toplantısı, 28-29 Mart 2013 tarihlerinde İstanbul Üniversitesi'nin ev sahipliğinde, İstanbul Üniversitesi Avrasya Enstitüsü'nde gerçekleştirildi. Birliğin kurucu üniversiteleri arasında yer alan Azerbaycan Mimarlık ve İnşaat Üniversitesi, Azerbaycan Tıp Üniversitesi, Bakü Devlet Üniversitesi, Ahmet Yesevi Uluslararası Kazak Türk Üniversitesi, L.N. Gumilyov Avrasya Millî Üniversitesi, Hüseyin Karasaev Bışkek Beşeri Bilimler Üniversitesi, Kırgızistan Türkiye Manas Üniversitesi, Uluslararası Kırgızistan Üniversitesi, Yusuf Balasaguni Kırgız Millî Üniversitesi, Atatürk Üniversitesi, Ege Üniversitesi ve İstanbul Üniversitesi toplantıda Rektör ve Rektör Yardımcısı düzeylerinde temsil edildiler. Bu çerçevede ortak tarih, kültür, dil mirasından yola çıkarak yükseköğretim kurumları arasında işbirliği sağlanması ve çağdaş bilimsel düzeye uygun eğitim standartlarının uygulanması suretiyle ortak kimlik bilinci yüksek nesiller yetiştirilmesi, Birliğin hayata geçirilecek amaçları arasında yer aldı. Türk Üniversiteler Birliğinin ilk dönem başkanlığına Atatürk Üniversitesi seçildi. Birliğin İkinci Hazırlık Toplantısı'nın 29 Mayıs 2013 tarihinde

Yusuf Balasaguni Kırgız Millî Üniversitesi'nde gerçekleştirilmesi kararlaştırıldı.

Uluslararası Öğrencilere Türkçe Öğretimi Çalıştayı Antalya'da Düzenlendi (29-31 Mart 2013): Yurtdışı Türkler ve Akraba Toplulukları Başkanlığı tarafından düzenlenen bu çalıştayda yabancılara ve Türk Dünyasından gelen öğrencilere Türkçe öğretimi üzerine tecrübe ve bilgiler paylaşılmıştır.

Dünya Türk Formu Yapıldı: 3-5 Nisan 2013 tarihlerinde İstanbul'da ikincisi gerçekleştirilen "Türk Diasporası ve Türk Dünyası Vizyon 2023" ana temalı Dünya Türk Forumu'na; Başbakan Yardımcısı Bekir Bozdağ, Türk dili konuşan ülkeler ile Türk Diasporalarının bulunduğu ülkelerin de dahil olduğu 60 farklı ülkeden düşünce ve kanaat önderleri, sivil toplum ve düşünce kuruluşlarının yöneticileri, akademisyenler, Türkiye ve katılımcı ülkelerden parlamento üyeleri, devlet temsilcileri, ilgili uluslararası örgütler ve kuruluşların üst yöneticileri, gözlemci diplomatik misyon temsilcileri ve ilgili uzmanlar ile medya temsilcileri katıldı.

Türk Keneşi (Konseyi) Eğitim Bakanlıkları Kıdemli Memurları Birinci Toplantısı 5 Nisan Cuma Günü İstanbul'da Gerçekleştirildi: Toplantıda ortak tarih ve edebiyat kitapları hazırlanması ve terminoloji oluşturulması için ilk adımlar atıldı. Türk Keneşi'nden yapılan açıklama şöyle; Toplantıda Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan ve Türkiye Eğitim Bakanlıkları yetkilileri bir araya gelmişler ve 2012 Ağustos ayında Bişkek'te "Eğitim, Bilim ve Kültür İşbirliği" temasıyla düzenlenen İkinci Türk Keneşi Zirvesi'nde Devlet Başkanları tarafından alınan kararların uygulanmasına yönelik konuları ele almışlardır. Toplantıda, Türk Akademisi'nin tam teşekküllü uluslararası bir araştırma kuruluşu niteliğine kavuşturulması sürecine destek verilmesi; ayrıca ilk hazırlık toplantısı 28-29 Mart 2013 tarihlerinde yapılan Türk Üniversiteler Birliği projesinin desteklenmesi yönünde tavsiye kararları alınmıştır. Ayrıca, Türk dünyası gençlerinin ortak kimlik bilinciyle yetişmesinde önemli rol oynayacak diğer projeler olarak Türk devletleri arasında ortaöğretim seviyesinde öğrenci değişimi, ortak edebiyat ve tarih kitapları hazırlanması, Türk dillerinin diğer Türk dilli devletlerde ders olarak verilmesi, çocuklara yönelik Ortak Eğitim Televizyonu gibi projeler üzerinde durulmuştur. Ortak Terminoloji Kurulu tarafından belirlenen Türk dillerine ait ortak terimlerin Türk dünyasının iletişim diline yerleşmesi için bazı tedbirlerin alınması da kararlaştırılmıştır.

6 Bin Nefes Bir Ses Uluslararası Türkçe Tiyatro Yapan Ülkeler Festivali Düzenlendi: Konya Devlet Tiyatrosu (KDT) tarafından 14-24 Nisan 2013 tarihleri arasında düzenlenen festivale, Azerbaycan, Bulgaristan, Dağıstan, Kazakistan, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC), Kabardey-Balkar Cumhuriyeti, Kosova, Makedonya ve Irak-Kerkük ülkelerinden sanatçılar katıldı. Festival, 24 Nisan 2013 tarihinde toplam 23 oyunun sergilenmesiyle sona erdi.

Akdes Nimet Kurat'ın Hayatı ve Eserleri Sempozyumu Yapıldı:

2013 yılı aslen Kazan Tatarı olan tarihçi Prof. Dr. Akdes Nimet Kurat'ın doğumunun 110. yılıdır. Bu vesileyle, 25-26 Nisan 2013 tarihlerinde Ankara'da JW. Marriott Hotel'de Türk Tarih Kurumu Başkanlığı ve Tataristan İlimler Akademisi Şehabeddin Mercanî Tarih Enstitüsü'nce "Akdes Nimet Kurat'ın Hayatı ve Eserleri Sempozyumu" düzenlenmiştir. Akdes Nimet Kurat'ı yakından tanıyan öğrencileri (o dönemin gençleri bugünün büyükleri), tarihçiyi eserlerinden tanıyıp benimseyen genç nesil lise ve üniversite öğrencileri ve Kurat'ın millettaşları Kazan Tatarlarını bir araya getiren sempozyum yoğun ilgi gördü.

Akdes Nimet Kurat Kimdir?

Akdes Nimet Kurat, 22 Nisan 1903 tarihinde Tataristan'ın Çirmeşen ilinin Berkete köyünde kalabalık bir ailenin üçüncü çocuğu olarak dünyaya gelmiştir. Akdes'in babası Tahir aydın görüşlü yenilikçi bir imamdır. Onun içindir ki Tahir imamın medresesine eğitim için komşu köylerden bile çocuklar gelmiştir. Akdes Nimet de ilk eğitimini babasının medresesinde almıştır. Onun çocuk yaşlarından bilime olan merakı ailesinden ileri gelmektedir. Akdes babasından sadece eğitim almakla kalmamış, tüm ömrü boyunca ona eşlik edecek olan çalışkanlık, sabır, kararlılık gibi güzel vasıfları da benimsemiştir. Daha sonra babası Akdes'ı Bögelme'deki Rus okuluna kaydettirmiştir. 1920 yılında Bögelme Lisesi'ni başarıyla tamamlayan Nimet, eğitimine devam etmek için önce Saint-Petersburg ve arkasından Moskova'ya gitmişse de yüksek öğrenimini tamamlayamamıştır. Akdes Nimet 1922 yılının Ağustos ayında babasının ve aile dostu olan Stalin Devri kurbanı ünlü Tatar tarihçi Hadi Atlası'nın (1876-1938) önerisiyle eğitimini devam ettirmek için Almanya'ya gitmeyi plânlamışsa da Letonya üzerinden Polonya'ya giderken pasaportsuz olduğu için tutuklanmış ve burada altı ay kadar hapis yatmıştır. Hapisten çıktıktan sonra Varşova yakınlarındaki bir çiftlikte yaklaşık bir buçuk yıl çalışmış, bu esnada Lehçe öğrenmiştir. Polonya'daki Türkiye elçiliğinden aldığı pasaportla 1924 yılının Kasım ayında İstanbul'a gelmiştir ve İstanbul Üniversitesi'nin Edebiyat Fakültesi'ne girmiş, burada tarih ve felsefe eğitimi almıştır. Akdes Nimet, 1925 yılının 25 Ağustos tarihinde Ord. Prof. Dr. Mehmet Fuat Köprülü tarafından Türkiyat Enstitüsü'ne asistan olarak alınmıştır. 1928 yılının Mayıs ayında tarih bölümünden mezun olmuştur. 1929 yılının Şubat ve Haziran ayları arasında Konya'da Erkek Öğretmen Okulu'nda tarih-coğrafya öğretmenliği yapmıştır. 1929 yılının Temmuz'unda Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yurt dışında eğitim için gönderilen öğrenciler arasına giren Akdes Nimet gençliğinden beri hayal ettiği Almanya'ya gitmiştir.

Almanya'daki Breslau ve Hamburg Üniversitelerinde Doğu Avrupa, Bizans tarihi, ekonomi ve felsefe alanlarında eğitim görmüştür. 1928 yılında Akdes Nimet Fuat Köprülü'nün öğrencilerinden birisi olan Hediye Mehmet ile evlenmiştir. 1931 yılında çiftin oğulları dünyaya gelmiştir. Akdes-Hediye çiftinin tek oğlu olan Yuluğ Tekin gelecekte babasının çizdiği yoldan gidecek ve tarihçi olacaktır. 1933 yılında İstanbul'a dönmesiyle birlikte İstanbul Üniversitesi'nin tarih bölümünde ortaçağ tarihi doçent adaylığına getirilmiştir. Akdes Nimet 1935'te Kurat soyadını almıştır. 1937 yılının Şubat'ında İstanbul Üniversitesi'ndeki bir takım anlaşmazlıklardan

dolayı Kurat üniversiteden ayrılmış ve İsveç'e giderek Uppsala Üniversitesi'nde ders vermiştir. Aynı zamanda başkent Stockholm'deki İsveç Devlet Arşivi'nde araştırmalarda bulunmuştur. İsveç'te geçirdiği bir buçuk yıllık sürede ve sonrasında Berlin, Viyana, Londra, Paris gibi merkezlerdeki arşiv ve kütüphanelerde yaptığı araştırmalarda "Prut Seferi ve Barışı" adlı eseri için belgeler toplamıştır. 1938 yılında Türkiye'ye dönen Kurat; geçmiş yıllarda yaşanan tatsızlıkları göz önünde bulundurarak İstanbul Üniversitesi'ne geri gelmemiştir. 1939 yılının Şubat ve Haziran ayları arasında Denizli Lisesi'nde sıradan bir öğretmen olarak çalışmıştır. Kurat, 1939 yılında Ankara'daki Gazi Eğitim Enstitüsü'nde tarih öğretmenliğine getirilmiştir. 1941 yılının Eylül'ünde, Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi kapsamında açılan Rus Dili ve Edebiyatı Bölümü'ne doçent olarak atanmış, 1944'te ise profesörlüğe yükseltilmiştir. 1945 yılında Ortaçağlar tarihi profesörlüğüne getirilen Kurat, 1953-1955 yıllarında Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dekanı olarak görev yapmıştır. Fakültede çalıştığı yıllar Akdes Nimet için en verimli yıllar olmuştur. 28 Ağustos 1971'de, Ankara'dan İstanbul'a giderken içinde bulunduğu otobüsün kaza geçirmesi sonucu ağır yaralanmış, 8 Eylül günü ise İstanbul'da vefat etmiştir. Tarihinin bu ani ölümü başta ailesi olmak üzere bilim çevresini yasa boğmuştur, çünkü yazılacak eserleri, söylenecek sözleri bitmemiş, daha doğrusu yarıda kalmıştır. Ömrünün en verimli döneminde hayata veda eden tarihçi gerisinde 15 kitap ve 70'ten fazla makale bırakmıştır. Bu kitapların büyük çoğunluğu bugün de güncelliğini korumakta, tarih hocalarınca takdir edilmekte ve üniversitelerde ders kitabı olarak önerilmektedir. Akdes Nimet'in 10'dan fazla dil bilmesi onun eserlerinin değerinin bir göstergesidir ki, günümüzde Kurat gibi tarihçilere rastlamak zor ve neredeyse imkânsızdır.

II. Balkan Türkologları Buluşması Edirne'de Gerçekleşti (30 Nisan-3 Mayıs 2013): Edirne'de, 30 Nisan-3 Mayıs 2013 tarihleri arasında Trakya Üniversitesi ve Yunus Emre Enstitüsünün işbirliğinde "II. Balkan Türkologları Buluşması" gerçekleşti. Toplantı, değerlendirme oturumu ve sonuç bildirgesinin açıklanmasıyla sona erdi. Misafirler, 2 Mayıs 2013 tarihinde Edirne'nin tarihi, coğrafi ve kültürel güzelliklerini de görme fırsatı buldu.

I. Uluslararası Geçmişten Günümüze Kırgız - Türk İlişkileri Sempozyumu Yapıldı: Türkiye Cumhurbaşkanlığı ve Kırgız Cumhurbaşkanlığı himayelerinde 3-5 Mayıs 2013 tarihlerinde gerçekleşen sempozyum Bursa'da yapıldı. Çeşitli oturumlara farklı dallardan elliden fazla tarihçi, dil bilimci, edebiyatçı ve araştırmacılar tebliğ sunmuşlardır. Sempozyum çerçevesinde Türkiye'de yaşayan Kırgız asıllı ressam Tacigül Küntüz'ün Kırgız hanımlara ithaf edilen sergisi açılmıştır. Kırgızistan'dan gelen etnofolk tarzında Ordo-Sahna müzik topluluğu ve Uludağ Orkestrası konser vermiştir. Katılımcılar, tarihi Yenişehir Kapı'da bulunan ve 13'üncü yüzyılda kuşatma sırasında Selçuklu askerleri ile omuz omuza çarpışan ve şehit düşen Kırgız askerlerin mezarlarının yer aldığı Kırgız Türbesi'ni ziyaret etmiştir. İznik gölü kenarında gerçekleşen şenliğe katılım yoğun olmuştur. Tüm katılımcılara Boorsok, Polov, Jarma ve Ayran gibi Kırgız milli yemekleri ve içecekler ikram edilmiştir.

II. Uluslar arası Türkçe Konuşan Öğrenciler Kongresi Karaman'da Düzenlendi (10-13 Mayıs 2013): Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi'nin ev sahipliğinde düzenlenen kongreye Türkçe konuşan ülke temsilcileri ve Türkçe konuşan öğrenciler katılmışlardır.

Avrasya'da Türk Dili ve Tarih Eğitimi Uluslararası Sempozyumu İstanbul'da Düzenlendi (15-17 Mayıs 2013): Marmara Üniversitesinin ev sahipliğinde düzenlenen sempozyumda Avrasya'daki kültürel yapı temelinde Türk dili ve tarihi ele alınmıştır.

Birinci Türkiye'de Türk Dünyası Araştırmaları Çalıştayı, 24-26 Mayıs Tarihlerinde Amasya'da Düzenlendi: 21. Yüzyıl Türkiye Enstitüsü tarafından İsmail Gaspıralı ve Prof. Dr. Turan Yazgan anısına düzenlenen Türk Dünyası Çalıştayı, 24-26 Mayıs 2013 tarihlerinde Amasya'da düzenlendi. 11 farklı üniversiteden toplam 28 akademisyenin katıldığı Çalıştay'a Türk Keneşini temsilen Proje Yöneticisi Hatice Tuğba İkizler katıldı. Çalıştay'da 1991-2013 arasında Türkiye'de Türk Dünyası konusunda yapılan bütün branşlardaki araştırmaların dökümü ve değerlendirmesi yapıldı. Çalıştay bu şekli ile Türkiye'de bir ilke imza attı. Oturumlarda "Dil ve Edebiyat", "Tarih Araştırmaları" ve "Halk Bilimi, Sosyoloji, Arkeoloji Araştırmaları" konulu tebliğler sunulurken, üçüncü gün gerçekleştirilen oturumlarda "Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Araştırmaları" konulu tebliğler sunuldu. Son oturum ise değerlendirme konuşmalarıyla sona erdi.

Tanınmış Karaçay-Malkar Halk Şair ve Yazarı Bert Gurtuyev Ankara, Konya ve Eskişehir'de Anıldı: Rusya Lermatov Komitesi, Karaçay Malkar Kültür Derneği, Gölbaşı Kafkas Birliği Derneği, Gölbaşı Belediyesi, Uluslararası Türk Kültürü Teşkilatı (TÜRKSOY), Eskişehir Valiliği ve Odunpazarı Belediyesi işbirliği ile tanınmış Karaçay-Malkar Halk Şair ve Yazarı Bert Gurtuyev anısına, 27-29 Mayıs 2013 tarihleri arasında Ankara, Konya ve Eskişehir'de Anma Toplantısı ve Kafkas Kültür Günleri düzenlendi.

Bert Gurtuyev kimdir?

Karaçay-Malkar yazar ve şairi Bert Gurtuyev, 1910 yılında Malkar köylerinden biri olan Ak-Suv'da doğdu. Çocukluk yılları açlık ve sefalet içinde geçti. Küçük yaşlarda öksüz ve yetim kaldı. Dayısı Biyaslan ilk eğitimini verdi ve Arapça okuma yazmayı öğretti. 1925 yılında Nalçık'teki çocuk bakım evine gönderildi ve orada komünist ideolojiye bağlı bir eğitimle yetiştirildi. 1928 yılında ilk şiirlerini yazmaya başladı. Bu şiirler Karahalk ve Lenin'in Bayrağı gazetelerinde yayımlandı. İlk şiirlerinde Malkar toplumunda Sovyet devrimi öncesindeki sınıf mücadelelerini konu aldı. Eserlerinde Sovyet rejimini öven Bert Gurtuyev rejim düşmanlarını eleştirdi, İkinci Dünya Savaşı konularına ağırlık verdi ve savaş aleyhtarı şiirler yazdı. Yaşadığı dönemin diğer şairleri gibi fikirlerini destansı bir tarzda eserlerine yansıtmaya çalıştı. Rejimi öven şiirleri onu bir edebî yazar seviyesine ulaştıramadı, bir halk şairi düzeyinde bıraktı. Sürgün yıllarını Kırgızistan'da geçiren Bert Gurtuyev

Kafkasya'ya döndükten sonra Malkar halkının edebiyatını yeniden kurmaya girişti. Eserleri: Uv Cılanın Ezerge (Zehirli Yılanı Ezmek), Tört Şahar (Dört Şehir), Kızıl Önle (Kızıl Sesler) (1935), CarıkToy (Mutlu Düğün) (1958), Cangı Talisman (1970), Adilgeriy (1961), Caşavnu Kılançları (Hayatın Virajları) vs.

İpek Yolu Şairler Buluşması Gerçekleşti (21-30 Haziran 2013): Türk Dünyası Mühendisler ve Mimarlar Birliği, Türk Dünyası Belediyeler Birliği, TÜRKSOY, İLESAM ve birçok kurum ve kuruluşun katkılarıyla 21-30 Haziran tarihleri arasında Türkiye'nin 7 ilinde şairler buluşması gerçekleşti. Sapanca'da başlayan Şiir Akşamlarına Türk Dünyasından ve Türkiye'den çok sayıda şair katıldı. 13. Uluslararası Sapanca Şiir Akşamları ile birlikte düzenlenen İpek Yolu Şairler Buluşmasına Sapanca ve çevre illerden yoğun bir izleyici katılımı oldu. Daha sonra Bolu'da devam eden ve ertesi günü Ankara'ya gelen ekip Çubuk Belediyesinin katkılarıyla Çubuk halkıyla buluştu. Ardından Ankara'da TÜRKSOY Genel Merkezinde gerçekleşen Şairler Buluşması, Türk Kültür ve Sanat dünyasından birçok değerli şahsiyeti bir araya getirdi. Ankara'da gerçekleşen buluşmanın ardından Şairlerin rotası Karaman'a çevrildi. Karamandan sonra Türk dünyası şairleri, duygu dolu şiirleriyle birlikte 2013 Türk Dünyası Kültür Başkenti olan Eskişehir'de program yaptılar. İpek Yolu Şairler Buluşması kapsamında Türk dünyasından katılan şairlerin son durağı ise İstanbul oldu.

Türk Dünyası Fotoğrafçılarının Objektifinden Ahlat: Ahlat Belediyesi, Ahlat Kaymakamlığı, Bitlis Eren Üniversitesi ve Ahlat Kültür ve Eğitim Vakfının (AKEV) organizasyonu ile düzenlenen 23. Uluslararası Avrasya-Ahlat Kültür Buluşması Şenlikleri, 23-25 Ağustos 2013 tarihlerinde gerçekleştirildi. 12 fotoğraf sanatçısının Ahlat Kaymakamlığı ve Belediye Başkanlığının davetlisi olarak katıldığı 23. Uluslararası Avrasya-Ahlat Kültür Buluşması Şenlikleri Ahlat'ın asırlara dayanan köklü kültürünü fotoğraf karelerine yansıttı. Kümbetler, Selçuklu Mezarlığı, Kale, Köprü, Şelale ve Hamamlar, Nemrut, Köy Gezintileri Kültürel Değerleri, Ahlat ve Çevresinin Doğal Güzellikleri kapsamında ilçeyi en iyi şekilde tanımak ve bu eşsiz coğrafyayı ulusal anlamda en güzel fotoğraf kareleriyle tanıtmak üzere çalışmalarını sürdüren fotoğraf sanatçıları; Nesrin Söylemez, Altay Sayıl, Zeynel Yeşilay, Gülcan Acar, Mehmet Aykut Fırat, İsmail Haykır, Mehmet Gökyiğit, Ebru Derviş, Güler Fedai, Ayşe Gökyiğit, Mustafa Demirbaş ve Celal Büyüktuna'nın çabalarının ilçe turizmine de büyük katkı sağlayacağı ifade edildi.

Tarsus Belediyesi Tarafından Geleneksel Hâle Getirilen 12. Uluslararası Karacaoğlan Şelale Şiir Akşamları Gerçekleştirilmiştir (17-20 Eylül 2013): Türkiye ve Türk Dünyasından gelen tanınmış şair ve ozanlar kendi eserlerini okumuşlardır. Eserlerin bir kısmı Karacaoğlan ve Tarsus şehrine ithaf edilmiştir.

VIII. Milletlerarası Türkoloji Kongresi (30 Eylül-4 Ekim 2013) İstanbul Üniversitesi Tarafından Düzenlendi: 310 panelist ve bildiri sunan bilim in-

sanının katıldığı kongrede Türkoloji alanında sunumlar ve tartışmalar yapılmıştır.

Uluslararası İpek Yolunda Türk Dünyası Ortak Kültür Mirası Bilgi Şöleni Düzenlendi (3-4 Ekim 2013): 3 Ekim Dünya Türk Günü Kutlaması kapsamında Türk Ocakları Genel Merkezi tarafından düzenlenen Bilgi Şöleni, 3-4 Ekim 2013 tarihlerinde Ankara'da Ramada Plaza Otel'de gerçekleştirildi. Ayrıca Türk dünyasının Anadolu topraklarındaki en çarpıcı somut eserlerinin yer aldığı Kayseri-Konya Kervansaray Yolu inceleme gezisi yapıldı. Bilgi Şöleni, inceleme gezisinin son noktası olan Konya Zazadin Kervansarayı'nda "Kapanış Toplantısı" ile tamamlanmıştır. Bilgi Şöleni, özellikle Türk Dili Konuşan Ülkeler İşbirliği Konseyinin kurulmasına dair Nahçıvan Anlaşması'nın imzalandığı 3 Ekim 2009 tarihine atfen 3 Ekim günü yapılmıştır. Bilgi Şöleni'nin konusu, İpek Yolu teması içinden seçilmiştir. İpek Yolu, uluslararası birçok proje ile yeniden dünyanın gündemine girmektedir. 1980'li yıllarda Japon NHK televizyonu tarafından çekilen İpek Yolu Belgeseli ile başlayan bu ilgi, artarak devam etmektedir. İpek Yolu üzerine yapılan araştırmalar, büyük oranda Türkleri ilgilendirmektedir. UNESCO ve Dünya Turizm Örgütü tarafından geliştirilen İpek Yolu projelerinde Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Özbekistan, Türkiye ve Türkmenistan taraf olarak yer almaktadır. İpek Yolu, büyük kısmıyla Türkler ile iç içedir ve aynı zamanda Türk Yolu nitelenmesini hak etmektedir.

Uluslararası İpek Yolu Kongresi Düzenlendi (27-30 Ekim 2013): Ticaret, İşbirliği ve Barış Havzası'nı Yeniden Düşünmek" konulu Cumhurbaşkanlığının himayelerinde Ankara Düşünce ve Araştırma Merkezi (ADAM) ile İstanbul Ticaret Üniversitesinin organize ettiği, İstanbul Medeniyet Üniversitesi ile Yıldırım Beyazıt Üniversitesinin de desteklediği "Uluslararası İpek Yolu Kongresi: Ticaret, İşbirliği ve Barış Havzası'nı Yeniden Düşünmek" konulu konferans Silence İstanbul Otel ve Kongre Merkezi'nde yapıldı.

Türkiye Yazarlar Birliği "Tarihî Roman ve Romanda Tarih Sempozyumu" Düzenledi: Türkiye'den ve yurt dışından ünlü romancılar, edebiyat araştırmacıları ve tarihçilerin katıldığı II. Milletlerarası Tarihî Roman ve Romanda Tarih adlı sempozyum 7-9 Kasım 2013'te Dolmabahçe Sarayı'nda yapıldı. Toplantıyı Türkiye Yazarlar Birliği, İstanbul Büyükşehir Belediyesi ve TBMM Millî Saraylar, Müzecilik ve Tanıtım Başkanlığı müştereken düzenledi. II. Milletlerarası Tarihi Roman ve Romanda Tarih Sempozyumu'na Türkiye dışında Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Özbekistan, Gürcistan, Türkmenistan ve İrlanda'dan yazar ve edebiyat eleştirmenleri katıldı. Tarih ve roman ilişkisi, tarih ve edebiyat ilişkisi, tarih ve sinema ilişkisi, tarihi gerçeklik ve sanal gerçeklik arasındaki ilişkinin mahiyeti, tarihî hadiselerin sinema ve edebiyata uyarlanmasında yaşanan sorunlar, tarih eğitiminde edebiyat ve sanatın rolü, tarihin sanat ve edebiyatta yeniden üretilmesi, millî ruhun oluşturulmasında tarihî bilginin sanat vasıtasıyla kurulması, tarihî romanların yazımında tecrübenin paylaşımı gibi konu başlıklarının yer aldığı sempozyum; edebiyat eleştirmenlerini, romancıları, tarihî film senaristleri ve yapımcılarını bir araya getirdi.

Birinci Müzecilik Forumu, Bursa’da Yapıldı: Forum; Bursa Belediye Başkanlığı ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Millî Saraylar Başkanlığı ile işbirliğinde TÜRKSOY tarafından düzenlenmiştir. Bursa Ördekli Hamam Kültür Merkezinde 08 Kasım 2013 tarihinde başlayan forum 11-12 Kasım 2013 tarihlerinde de İstanbul’da devam etmiştir. Dolmabahçe Sarayı Müzesinin Sergi Salonunda düzenlenen “İstanbul Müzeleri” yuvarlak masa, Türkiye’nin en büyük kentinde bulunan meşhur müzelerin yöneticilerini biraraya getirmiştir. Forumun çalışmasına katılanlar arasında Azerbaycan Tarihi Millî Müzesi, Kırgızistan Devlet Tarih Müzesi, Kazakistan Millî Müzesi, Tacikistan Millî Müzesi, Türkmenistan Güzel Sanatlar Müzesi, Ulan-Bator’daki G.Zanabazar Güzel Sanatlar Müzesi, Moldova Gagavuzya’da bulunan Millî Gagavuz Kara-Çoban Tarih ve Etnografya Müzesi, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Millî Müzesi, Ukrayna Kırım’daki Bahçesaray Müzesi, RF Başkürdistan Cumhuriyeti Millî Edebiyat Müzesi, RF Tataristan Cumhuriyeti Millî Müzesi, Hakasya L .R. Kızlasov Millî Tarih Müzesi, Tuva Cumhuriyeti Aldan-Maadır Millî Müzesi, Yakutistan Devlet Birleşik Y. Yaroslavski Kuzey Halkları Tarihi ve Kültürü Müzesi, Büyük Petro Antropoloji ver Etnografya Müzesi, Rusya Etnografya Müzesi, Moskova’daki Doğu Devlet Müzesinin yöneticileri ve temsilcileri yer almıştır.

Turan Yazgan Ödülü Cemiloğlu’na Verildi (7 Aralık 2013): Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı Kurucu Genel Başkanı Prof. Dr. Turan Yazgan’ın hatırasına her yıl düzenlenmesi kararı alınan anma töreninde Turan Yazgan Ödülü de ilk defa verilmeye başlandı. Bu ödülün ilki, 7 Aralık 2013 Cumartesi günü İstanbul Üniversitesi Fen Fakültesi Konferans Salonu’nda, Kırım Türklerinin Stalin ve Sovyet yönetimi tarafından maruz bırakıldığı sürgünü süreli gündemde tutan, Ukrayna topraklarında kalan Anavatanlarına dönmeleri için her türlü ortamda hukuki mücadele veren ve Ukrayna Parlamentosu’nda Kırım Türklerinin temsilciliğini yapan Mustafa Cemiloğlu’na (Kırımoglu) verildi.

UYEM 2013’te Beşinci Eğitimini Tamamladı (30 Aralık 2013): Türk Dünyası Belediyeler Birliği (TDBB), T.C. Başbakanlık Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı (TİKA) işbirliğinde; Uluslararası Yerel Yönetimler Eğitim ve Araştırma Merkezi (UYEM) 2013 yılı V. Dönem Moldova Cumhuriyeti ve Moldova Gök Oğuz Yeri Özerk Bölgesi Belediye Başkanları Eğitim Programı düzenlendi. Bir hafta süren eğitim programında heyet, İstanbul Büyükşehir Belediyesi iştirakleri, ilçe belediyeleri ve Sakarya-Hendek Belediyesi’nin birçok çalışması hakkında uygulamalı eğitim aldı.

Uluslararası Dünya Dili Türkçe Sempozyumu Düzenlendi (4-7 Aralık 2013): İlk defa 2008 yılında Ankara’da Başkent Üniversitesinde başlayan Uluslararası Dünya Dili Türkçe Sempozyumunun altıncısı Uludağ Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü üstlenmesiyle Bursa’da yapıldı. 4-7 Aralık 2013 tarihlerinde düzenlenen Dünya Dili Türkçe Sempozyumunda Türk dili, Türk edebiyatı, Türk kültürüne dair sunumlar yapıldı.

TÜRKSOY'un Kuruluşunun 20. Yılı Anısına Türk Dünyası Kültür, Sanat ve Bilim Alanında Üstün Hizmetlerde Bulunan Kişi ve Kurumlara Şükran Nişanesi Olarak TÜRKSOY 20. Yıl Madalyası Takdim Edildi: Bu kapsamda, 12 Aralık 2013'te Uluslararası Türk Kültürü Teşkilatı (TÜRKSOY) Genel Sekreterliği'nde geniş katılımlı bir tören gerçekleştirildi.

TÜRKSOY 20. Yıl Madalyası Sahipleri (2013)

Ayşenur İSLÂM Sakarya Milletvekili (T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Güzel Sanatlar Eski Genel Müdürü)

Nihat GÜL, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı

Serdar ÇAM T.C. Başbakanlık TİKA Başkanı

Prof. Dr. Öcal OĞUZ, UNESCO Türkiye Millî Komisyonu Başkanı

Kemal YURTNAÇ, T.C. Başbakanlık Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı Başkanı

Prof. Dr. Osman HORATA, Hoca Ahmet Yesevi Türk - Kazak Üniversitesi Mütevelli Heyeti Başkanı

Prof. Dr. Derya ÖRS, Atatürk Dil Tarih Yüksek Kurumu Başkanı

Prof. Dr. Metin HÜLAGÜ, Türk Tarih Kurumu Başkanı

Prof. Dr. Mustafa KAÇALIN, Türk Dil Kurumu Başkanı

Prof. Dr. Hayati DEVELİ, Yunus Emre Enstitüsü Başkanı

Prof. Dr. Mehmet ÖZ, Türk Ocakları Genel Başkanı

Prof. Dr. Dursun YILDIRIM, Türk Kültürü Araştırmaları Enstitüsü Başkanı

Prof. Dr. Orhan KAVUNCU, Türk Ocakları Genel Eğitim ve Kültür Vakfı Başkanı

Yahya AKENGİN, Türk Dünyası Yazarlar ve Sanatçılar Vakfı Başkanı

Dr. Yakup ÖMEROĞLU, Avrasya Yazarlar Birliği Başkanı

Şeref TAŞLIOVA, UNESCO Yaşayan İnsan Hazinesi

Halil ULUER, Kazakistan Fahri Konsolosu

Prof. Dr. İbrahim DİLEK Gazi Üniversitesi, Türk Kültürü Araştırmaları Enstitüsü Genel Sekreteri

Sohrab İBRAGİMOV, Gazpromeksport Temsilciliği Başkan Yardımcısı

Kazakistan Cumhuriyeti'nin Bağımsızlığının 22. Yılına İthafen, 22 Aralık 2013 Tarihinde Korkut Ata Kongre ve Kültür Merkezinde Nogay Kazak Dostluk Gecesi Düzenlendi: Uluslararası Türk Kültürü Teşkilatı (TÜRKSOY), Etimesgut Belediyesi, Kazakistan Cumhuriyeti Ankara Büyükelçiliği ve Nogay Türkleri Kültür ve Dayanışma Derneği tarafından düzenlenen geceye çok sayıda davetli katıldı. Kazak, Özbek, Kırgız, Azerbaycan ve Türkmen halk danslarının sergilendiği gecede, Dinmuhammed Kasımbek, Araylım Gaipova, Meircan Jumamuratov, Yelmira Şenduran ve Fayzulla Musayev gibi tanınmış sanatçıların eserleri Ahmet Yesevi Üniversitesi Sanat Topluluğu tarafından segilenirken, performanslar dinleyicilerden büyük alkış aldı.

Doğu'nun Müzik Efsaneleri Özel Konseri TÜRKSOY'un Kuruluşunun 20. Yılı Kutlamaları Kapsamında, 26 Aralık 2013 Tarihinde Rusya'nın St Petersburg Şehrinde Gerçekleştirildi: V. V. Andreev Rus Devlet Akademi Orkestrası'nın 125. yıldönümü, ünlü Tatar besteci F. Yarullin'in ve ünlü Kazak Besteci M. Tolebayev'in doğumlarının 100. yıldönümü ve Azerbaycanlı besteci A. Melikov'un 80. yaş jübilesine de ithaf edilen konserde Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Başkurdistan (RF) ve Tataristan'dan (RF) sanatçılar dinleyenleri büyüledi. St. Petersburg Konseri Konuk Sanatçıları ve Solistler:

1. İlahı EFENDİYEVA (Azərbaycan)
2. Güلزat DAURBAYEVA (Kazakistan)
3. Ramil GAYZULLİN (R.F. Başkurdistan)
4. Rıgına VALİYEVA (R.F. Tataristan)
5. Sadırbek Cumaşov (Kırgızistan)

Şefler:

1. Rusya Halk Sanatçısı Dmitriy HOHLOV
2. Erlan BAKTIGEREY (Kazakistan)
3. Faruk SADIKOV (Özbekistan)

AZERBAJCAN

Türk Keneşi III. Zirvesi, Azerbaycan Cumhuriyeti, Gebele Şehrinde Gerçekleşti: 15-16 Ağustos 2013 tarihinde Türk Dili Konuşan Ülkeler İşbirliği Konseyi (Türk Keneşi) III. Zirvesi Azerbaycan'ın Gebele şehrinde düzenlendi. Zirvede Türk Dili Konuşan Ülkelerin Cumhurbaşkanı: Azerbaycan Cumhurbaşkanı Sayın İlham Aliyev, Kazakistan Cumhurbaşkanı Sayın Nursultan Nazarbayev, Kırgızistan Cumhurbaşkanı Sayın Almazbek Atambayev ve Türkiye Cumhurbaşkanı Sayın Abdullah Gül buluştular. Bu zirveyi önceki zirvelerden ayıran en önemli özelliği kardeş ülke Türkmenistan Cumhuriyeti Başbakan Yardımcısı Sayın Sapardurdu Toyliyev'in katılmasıdır. Gebele Zirvesi'nde akraba ülkeler arasında ekonomi ve ulaşım alanındaki işbirliği geliştirme meselesi ele alındı. Bu zirvede Türk Akademisi çalışmaları hakkında rapor verildi. Türk Akademisi bu sene çıkardığı "Türklerde Terbiye" Antolojisi ile "Türk Dünyası Edebiyat Yıllığı" yayınlarının yanında "Altayist ve Türkoloji" dergisi yeni sayısının tanıtımını yaptı. Kültürel işbirliği alanında, Türk Kültür ve Mirası Vakfı kurma çalışmalarının hızlandırılması konusunda hemfikir kaldılar. Türk Dünyası büyüklerinden ünlü yazarı Cengiz Aytmatov'un 85. doğum yıldönümü 2013 senesi "Cengiz Aytmatov ve Issık Göl Forumu" konulu Uluslararası Kongre düzenleme kararı alındı. Bu zirvede Türk Keneşi Dönem Başkanlığı Kırgızistan'dan Azerbaycan'a geçti. Zirvenin sonunda Türk Dili Konuşan Ülkeleri İşbirliği Konseyi III. Zirvesi Bildirisi kabul edildi.

Zirvede değinilen ilim ve eğitim alanlarındaki ortak çalışmalar şunlardır:

- Uluslararası Türk Akademisi ile ilgili ratifike çalışmalarının hızlandırılması,
- Ortak terminoloji oluşturulması, ilmî maksatla kullanılacak ortak terminoloji

üretmek ve ortak alfabe çalışmaları taraflarca takdir edildi.

- Türk tarihi ve edebiyatı üzerine ortak ders kitaplarını hazırlamak, Türk Keneşi üye ülkelerin dillerini seçmeli ders olarak öğretme kararı alındı.

- Yetkili bakanlıklar ile devlet kurumlarına Türk Üniversitelerarası Birliği hedeflerinin gerçekleştirilmesi için gereken desteğin verilmesi talep edildi.

İstiklal Şairimiz Mehmet Âkif Ersoy ve Hüseyin Cavit Azerbaycan'da Düzenlenen Uluslararası Konferansla Anıldı (16-18 Mayıs 2013): Millî şairimiz Mehmet Âkif Ersoy ile Azerbaycan'ın büyük şairlerinden Hüseyin Cavid'in yaşam ve eserlerinin ele alındığı, "Türk Dünyasını Aydınlatanlar: Mehmet Âkif Ersoy ve Hüseyin Cavit" konulu uluslararası konferans, Bakü Yunus Emre Türk Kültür Merkezi, Azerbaycan Millî İlimler Akademisi, Qafqaz Üniversitesi, Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı, Mehmet Âkif Ersoy Fikir ve Sanat Vakfı ve Azerbaycan Millî İlimler Akademisi tarafından 16-18 Mayıs 2013 tarihinde Bakü'de gerçekleştirildi. Konferansa Türkiye, Almanya, Orta Asya Türk Cumhuriyetleri, Gürcistan, Balkan Ülkeleri, Rusya Federasyonu ve Mısır gibi ülkelerden toplam 12 farklı ülkeden 100'ü aşkın bilim adamı bildiri sundu. Konferansta sunulan bildiri-lerin kitap haline getirilerek basımı yapıldı.

Türk Dünyası 10. Fotoğrafçılar Buluşması Bakü'de Gerçekleştirildi: Azerbaycan Cumhuriyeti Kültür Bakanlığı ve Uluslararası Türk Kültürü Teşkilatı (TÜRKSOY) işbirliği ile 2-12 Eylül 2013 tarihleri arasında Azerbaycan'da gerçekleştirilen buluşmaya bu yıl Kazakistan'dan Damir Otegen, Kırgızistan'dan Kamila Esen, Aidai Abdiaşimova, Alimjan Jorobaev, Özbekistan'dan Hüsniddin Atoev, Türkiye'den Sema Özevin, İsmail Haykır, Nesrin Söylemez, Tataristan'dan (R. F.) Rafis Zakirov, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nden Giray Karahasan, Mehmet Gökyiğit, Gagavuz Yeri'nden (Moldova) Sergey Bordian, Kırım'dan (Ukrayna) Nara Narimanova, Azerbaycan'dan Sevinc Aslanova, Müşfiq Mehdiyev, Zaur Mirzoyev, Rauf Umud, Zemfira Mahmudova ve Araz Adiloğlu katıldı. Fotoğraf sanatçıları 2 gün boyunca Bakü ve civarında, daha sonra dört gruba bölünerek Azerbaycan'ın kuzey, kuzey-batı, batı ve güney bölgelerinde güzel çalışmalar yaptı. Çalışmaların yekûnu olarak 11 Eylül 2013 tarihinde Bakü'de bulunan "1969" Galerisinde seçme resimlerden oluşan bir fotoğraf sergisi açıldı.

Bakü, Uluslararası Konferansa Ev Sahipliği Yaptı (20 Eylül 2013): Azerbaycan Diplomatik Akademisi'nde (ADA), Kafkas İslâm Ordusu'nun Bakü'yü işgalden kurtarmasının 95'inci yıldönümünde "Azerbaycan Halk Cumhuriyeti ve Kafkas İslâm Ordusu" adlı uluslararası konferans düzenlendi. Toplantıya tarihçi Prof. Dr. İlber Ortaylı ve Giresun Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Aygün Attar da konuşmacı olarak katıldı. Ayrıca fotoğraf sergisi yapıldı. Fotoğraf sergisi konferans iştirakçileri ve öğrenciler tarafından yoğun ilgi gördü. 32 fotoğraftan oluşan sergi, Azerbaycan'ın değişik şehirleri ve okullarında da sergilendi.

Bakü’de Yunus Emre Sempozyumu: T.C. Başbakanlık Türk İşbirliği Ajansı Başkanlığı (TİKA), T.C. Bakü Büyükelçiliği Kültür ve Tanıtma Müşavirliği, Yunus Emre Enstitüsü Bakü Türk Kültür Merkezi ve Azerbaycan Millî İlimler Akademisi (AMEA) tarafından organize edilen “Yaşayan Yunus Emre” Uluslararası Sempozyumu 9 Aralık 2013 tarihinde Bakü’de gerçekleştirildi. 10 farklı ülkeden 16 akademisyenin 70 tebliğ sunduğu sempozyumda Yunus Emre’nin 21’inci yüzyılda işaret ettiği yolu anlamaya, hatırlamaya, yaymaya daha da çok ihtiyaç olduğunu bildirdi. Sempozyumda konuyla ilgili 70 bildiri sunuldu. Kitap halinde yayınlanan bildiriler katılımcılara dağıtıldı.

Bakü’de Mevlana’nın 740. Vuslat Yıl Dönümü Etkinlikleri (Azerbaycan’dan Anadolu’ya İrfan Yolu): Yunus Emre Enstitüsü Azerbaycan’ın başkenti Bakü’de 20 Aralık 2013 tarihinde Mevlana’nın 740. Vuslat Yıl dönümü etkinlikleri kapsamında sema ayini düzenledi. Hazreti Mevlana’nın 740. yıldönümü ve Seyyid Yahya Şirvani’nin 550. yılı münasebetiyle “Mevlana Celaleddin Rumi ve Seyyid Yahya Şirvani Perspektifinde Azerbaycan’dan Anadolu’ya İrfan Yolu” konulu uluslararası konferansta Azerbaycan Dini Kurumlardan Sorumlu Devlet Komitesi Başkanı Elşad İskenderov, Mevlana ve Şirvani arasında olan bağlılığın Azerbaycan Türkiye arasında olan millî ve manevi birliğinin göstericisi olduğunu kaydettiği konuşmasında, Haydar Aliyev Fondu Başkanı, UNESCO ve İESCO nun fahri sefiri Mihriban Aliyeva’nın teşebbüsü ile UNESCO tarafından 2013 yılının Seyyid Yahya Baküvi yılı ilan edildiğini kaydetti. Milletvekili Ganire Paşayeva ve Prof. Dr. Vasim Memmedaliyev’in de mütefekkirler ile ilgili fikirlerini katılımcılarla paylaştıkları konferansta Türkiye Marmara üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Nejat Tosun ve Erciyes Üniversitesi Öğretim Üyesi Doç. Dr. Osman Nuri Küçükte birer sunum yaptı. Konferansa Bakanlar, milletvekilleri, ilim adamları, üniversite rektörleri, öğrenciler ve çok sayıda davetli katıldı.

Azerbaycan’da El Yazmaları Konferansı: Yunus Emre Enstitüsü, 28 Kasım 2013 tarihinde Azerbaycan Millî İlimler Akademisi El Yazmaları Enstitüsünde “El Yazmaları Konferansı” gerçekleştirdi. Konferansın açılış konuşmasını yapan Azerbaycan Millî İlimler Akademisi El Yazmalar Enstitüsü Müdürü Prof. Dr. Paşa Kerimli, faaliyetlerinin daha da geliştirilmesi için Türkiyeli uzmanların ilmi ve teknik yardımlarına ihtiyaç duyduklarını belirtti. Doç. Dr. Mustafa Budak “Türkiye’de Arşiv Çalışmaları ve Osmanlı Arşivi” konulu sunumunu yaptı. Enstitü bölümleri, arşivi, el yazmaları, tarihi eşyaları ve Nizami Gencevi eserleri ile ilgili çizilmiş minyatürlerinin sergilendiği Ekspozisyon salonu gezildi.

BAŞKURDİSTAN

Uluslararası Filoloji Bilimi ve Eğitiminin Teorisi ve Uygulaması Sempozyumu düzenlendi: Ufa’da Filoloji Bilimi ve Eğitiminin Teorisi ve Uygulaması konusu bilim insanlarınca tartışılmıştır. Uluslararası Türk Kültürü (TÜRKSOY) Teşkilatı’nın kuruluşunun 20. yılına ithaf edilen Türk Halklarının

dili ve kültürü adlı etkinlik çerçevesinde Başkurt, Kazak, Kırgız, Nogay, Tatar ve Türkmen halklarının kültürünü yansıtan bir sergi açılmıştır. Ziyaretçiler aynı zamanda millî kıyafetler, çalgılar, el işleri, resimler, kitaplar ve süs eşyalarını görme ve millî yemeklerin tadına bakabilme fırsatı buldular.

BOSNA HERSEK

Tarihi Mostar Köprüsü'nde “Mehter” Coşkusu (10 Aralık 2013): Ankara Büyükşehir Belediyesi Mehter Takımı, Bosna Hersek'in güneyindeki Mostar kentinde gösteri gerçekleştirdi. Mehter takımı, tarihi Mostar Köprüsü ile Musala Meydanı arasında marşlar eşliğinde geçiş yaptı. Öte yandan, Sema ve Devran isimli tasavvuf müziği grubu da Mostar Üniversitesi Beşeri İlimler Fakültesinde konser verdi.

FRANSA

Arşın Mal Alan Opereti Fransa'da: Azerbaycan müziğinin yaratıcısı ve ilk profesyonel bestecisi olan Üzeyir Hacıbeyli'nin ünlü eseri “Arşın Mal Alan” opereti, bestelenişinin 100. yılında Paris ve Strasburg şehirlerinde sanatseverlerle buluştu. 17 Eylül 2013 tarihindeki Paris gösterimi sonrasında 19 Eylül 2013 tarihinde bu kez Strasburg'da aynı operet sahnelendi.

UNESCO'da “Çocuklar Dünyayı Çiziyor.” Resim Albümü Tanıtıldı (12-15 Kasım 2013): Paris'te yapılan bu resim albümü tanıtımı Uluslararası Türk Kültürü Teşkilatı'nın (TÜRKSOY) 20. yıldönümü ile Kazakistan'ın girişimiyle BM Genel Kurulunca onaylanan 2013-2022 Uluslararası Kültürlerin Yakınlaşması On Yılığ'ına ithaf edilmiştir. Anılan projenin organizatörleri TÜRKSOY, Kazakistan Cumhuriyeti UNESCO ve ISESCO İşleri Ulusal Komisyonu ve UNESCO Kulüpleri Kazak Ulusal Federasyonu'dur. Albümün meydana getirilmesi sürecinde Türk Dünyasından Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Altay (RF), Başkurdistan (RF), Gagauz Yeri (Moldova), Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, Saha (Yakut) (RF) ve Tataristan (RF) yer almıştır. Seçmelerin finaline katılmak üzere 2000'den çok resim ulaştırılmıştır. Bunların içerisinde albüme en iyi 500 çalışma girmiştir Bu girişim ilk Kazakistan UNESCO Kulübü olan A.Kasteyev Resim Sanatı ve Teknik Tasarım Okulu tarafından hayata geçirilmiştir. Her yıl düzenlenecek olan bu “Çocuklar Dünyayı Çiziyor” Çocuk Sanatı Festivali Türk halklarının kültürel bağlarının pekişmesine ve UNESCO değerlerinin tanıtılmasına katkı sağlamaktadır.

Eva de Vitray Meyerovitch Hanımefendi Paris'te Anıldı: Yunus Emre Enstitüsü ve Eva de Vitray Meyerovitch Dostları Derneği, 08 Aralık 2013 tarihinde Eva de Vitray Meyerovitch Hanımefendinin sene-i devriyesinde kendilerini anma ve anlama üzerine Paris'te bir toplantı ve konferans düzenledi. Çok sayıda sufi ve mevlevi felsefesine ilgi duyan Fransızın katıldığı konferansta, Hint tasavvuf ekolüne mensup bir öğrenci de Hint Sufi Müziğinden örnekler icra etti. Mevlana'nın evrensel mesajını dünyaya aktarmaya adanmış Eva de Vitray Meyerovitch'in

Müslüman oluşu, eserleri, eserlerindeki derin tasavvuf anlayışı, manevi dünyası, Fransa'da Mevlana'yı nasıl tanıttığı ve son anları anlatıldı. Eva de Vitray Meyerovitch Hanımefendiyi anma günleri kapsamında, Eva Hanımın yaşadığı binaya ismi verildi. Yaşadığı binaya konulan plakette şöyle yazmaktadır; "Rumi şiirlerinin çevirmeni edebiyatçı, filozof Eva de Vitray Meyerovitch 1939-1999 yılları arası burada yaşamıştır."

Eva de Vitray Meyerovitch Kimdir?

Eva de Vitray Meyerovitch, 1909 yılında doğdu. Katolik ve aristokrat bir ailenin mensubudur. Latince-Grekçe bölümünü bitirerek liseden mezun oldu. Ardından Hukuk tahsilini tamamladı. Felsefe doktorası yaptı. Bu yılları, kilisede ve rahibelerin içinde geçti. Çalışmalarını edebiyat, felsefe ve tasavvuf konularında yoğunlaştırdı. Dünyanın birçok ülkesindeki üniversitelerde dersler ve konferanslar verdi. Müslüman oldu. Müslüman olduktan sonra "Havva" adını aldı. Mevlana ve Muhammet İkbâl'in bütün eserlerini Fransızcaya çevirdi. 1999'da vefat eden Meyerovitch vasiyeti üzerine 2008'de Konya'ya defnedildi. Eva de Vitray-Meyerovitch, Mayıs 1998'de Konya'da düzenlenen bir sempozyumda yaptığı konuşmada, Mevlana'nın maneviyatının gölgesinde kıyamete kadar kalabilmek için beni Konya'ya gömün demişti.

GÜRCİSTAN

5. Uluslararası Animasyon Film Festivalinde "Keloğlan" Gösterimi

Yapıldı: 5. Uluslararası Animasyon Film Festivali 2-5 Ekim 2013 tarihlerinde Batum'da gerçekleştirildi. 312 başvuru arasından 118 filmin değerlendirilmeye alındığı festivale Türkiye ilk kez katıldı. Uluslararası nitelikli festivalde Türkiye'yi Tiflis Yunus Emre Türk Kültür Merkezinin katkılarıyla hazırlanan Keloğlan filmi temsil etti. Festival kapsamında bir de Türk gecesi düzenlendi. Türk gecesinde Keloğlanın yapımcısı A. Barış İslâmoğlu bir konuşma yaptı. İslâmoğlu animasyon film yapımında gelinen son aşamayı anlatıp filmin yapım aşamalarını ve yeni projelerini de izleyicilerle paylaştı.

HOLLANDA

Hollanda'da Ahmet Hamdi Tanpınar Edebiyat Gecesi: Yunus Emre Enstitüsü 27 Kasım 2013 tarihinde Amsterdam'ın en önemli kültür ve tartışma merkezlerinden De Balie'de Ahmet Hamdi Tanpınar Edebiyat Akşamı düzenledi. Leiden Üniversitesi (LUCIS Enstitüsü ve Türkiye Araştırmaları Bölümü), Amsterdam Edebi Etkinlikler Vakfı ve Huzur romanını Hollanda edebiyat dünyasına kazandıran tercüman Hanneke van der Heijden ile Levantijn Orkestrası programa katkıda bulundu. Tanpınar Edebiyat Akşamı'nda Leiden Üniversitesi Türkiye Araştırmaları Bölümü öğretim görevlisi ve Türk Edebiyatı uzmanı Petra de Bruijn ve Hanneke van der Heijden Huzur romanından parçalar okuyarak, Ahmet Hamdi Tanpınar'ın edebi yönünü ve Huzur romanında ele alınan tarihi,

ekonomik, kültür ve sanat boyutlarını açıkladılar. Edebiyat Akşamı'na Huzur romanında ön plâna çıkan Hammamizade İsmail Dede Efendi, Tanburi Cemil ve Saadettin Kaynak gibi ustalara ait klâsik Türk müziği eserleri Frank Leenhouts yönetimindeki Levantijn Orkestra tarafından izleyicilere sunuldu. Geceye Türk edebiyat ve müziğine ilgi duyan Hollandalıların yanı sıra genç Türk akademisyenler de katıldı.

Rotterdam'da (Hollanda) Şeb-i Arus: Hollanda Yunus Emre Enstitüsü tarafından organize edilen gece, Rotterdam Zuidplein Tiyatro salonunda, 19 Aralık 2013 tarihinde gerçekleştirildi. Yaşamını “Hamdım, piştım, yandım” sözleriyle özetleyen Hz. Mevlâna'nın ölüm yıldönümü olan 17 Aralık, bir başka adıyla Şeb-i Arus (Düğün Gecesi), Konya'da olduğu gibi yurtdışında, değişik ülkelerde kutlanmaya devam ediyor. Şeb-i arus törenlerinin kutlandığı şehirlerden biri de Hollanda'nın liman kenti olan Rotterdam idi. Tevazu Ensemble'ın sunduğu tasavvuf müziği ve sema gösterisi izleyicileri adeta büyüledi. İzleyiciler arasında yer alan Hollandalı sufi âlim Vosteen geceyi şu sözlerle özetledi: ‘Bizler Konya'ya gitmek istemiştik ama olmadı. Ama Yunus Emre Enstitüsü Konya'yı Hollanda'ya getirdi. Mevlana Celaleddin Rumi'yi andığımız bu gecede büyük bir manevi haz yaşadık. Bunun için çok mutluyuz’.

JAPONYA

Japonya'da “Türk Çocuk Edebiyatı” Konferansı Düzenlendi: Yunus Emre Enstitüsü ve Japon Millî Kütüphanesi (National Diet Library) işbirliği ile Tokyo'da “Türkiye'de Çocuk Edebiyatı” konulu bir konferans düzenlendi. Uluslararası Çocuk Kütüphanesinde gerçekleştirilen konferansa konuşmacı olarak Dr. Melike Günyüz katıldı. Birçok yayınevi, kütüphaneci, iki dil arasında çeviri yapan çevirmen, basınevi ve akademisyenin izlediği konferansa, Japon Millî Kütüphanesi Genel Müdürü Noritada Otaki, Uluslararası Çocuk Kütüphanesi Müdürü Kazuko Sakata ve Yunus Emre Enstitüsü Başkan Yardımcısı Prof. Dr. Şeref Ateş ve Türk Kültür Merkezi Tokyo Müdürü Talat Aydın da katıldı. Konferansta Türkiye'de çocuk edebiyatının tarihi gelişimi, yayıncılığın dünü bugünü, çeviri kitapları, Türkiye'de gerçekleştirilen okuma projelerinin sayısı ve kanallarını anlatan Dr. Melike Günyüz, Türk çocuk edebiyatı ödülleri ve Kültür Bakanlığı TEDA projesi hakkında dinleyicileri bilgilendirirken Türkiye'den önemli çocuk kitapları yazarları ve eserlerini dinleyicilerle paylaştı. 23 Nisan 2013'te ise Çocuk Bayramı münasebetiyle 300 Türk Çocuk Edebiyatı Eseri Uluslararası Çocuk Kütüphanesine hibe edildi.

Dr. Melike Günyüz Kimdir?

1968 yılında Erzurum'da doğdu. İlk, orta ve lise öğrenimini İstanbul'da tamamladıktan sonra 1991 yılında Boğaziçi Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nü bitirdi. 1992-1994 yılları arasında MEB'de İngilizce öğretmenliği yaptı. “Bursalı Talip Divanı, Edisyon Kritik, İnceleme” adlı tezi ile 1994 yılında

Boğaziçi Üniversitesinde yüksek lisans eğitimini tamamladı. 2001 yılında İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eski Türk Edebiyatı Anabilim Dalından, “Ahmedî Divanı'nın Tahlili” adlı eseriyle doktor unvanını aldı. 1994-2012 yılları arasında Erdem Yayınlarında sırasıyla editör, genel yayın yönetmeni ve genel müdür sıfatıyla çalıştı. Halen Sedir Yayın Grubunda genel yayın yönetmeni olarak görev yapmaktadır. Akademik çalışmalarını özellikle yayıncılık ve çocuk edebiyatı üzerinde devam ettirmektedir. Basın Yayın Birliğinde Başkan Yardımcısı, Kültür Bakanlığı Ulusal Fuarlar Komitesi üyeliği ve MÜSİAD Yönetim Kurulu üyeliği aktif olarak sürdürdüğü STK görevlerinden bir kaçıdır. Yirminin üzerinde yayınlanmış masal kitabı bulunmaktadır. Bunların bir kısmı Bulgaristan, Almanya ve Çin'de yayımlandı. Özellikle geniş bir kadro ile hazırladığı İlköğretim 1-8 Türkçe Ders Kitapları birçok açıdan örnek bir çalışma olarak literatürde yer aldı. Okul öncesi dönemde ve okul çağında çocuklarda okuma kültürünü geliştirmek amacıyla ebeveyn ve eğitimci seminerleri vermektedir. Evli ve iki çocuk annesidir.

Tatar Dünyası, Japonya'da Buluştu: Türk Tatar Kültür Haftası etkinliği ile Tataristan, Amerika, Türkiye ve Japonya'da yaşayan Tatarlar Tokyo'da buluştu. Eski Tokyo Camii'nin Türk Tatar Cemiyeti tarafından 1938 yılında yapılışının 75. yıldönümü anısına düzenlenen Türk Tatar Kültür Günleri etkinliğinde akademik konferans, Tatar yemekleri tanıtımı ve modern Tatar sanatları tanıtıldı. Etkinliğin ilk günü olan 18 Mayıs'ta Japonya ile ilgili eserleri ile Mehmet Âkif Ersoy'un Japonlar adlı şiirine ilham kaynağı olan, Japonya'ya 1900 yıllarında başında gelen ve 1944 yılında Tokyo'da vefat eden Abdurreşid İbrahim'in de mezarının bulunduğu Tokyo Tama'daki Tamareien Türk Tatar mezarlığı ziyaret edildi. 19 Mayıs'ta Tokyo Yunus Emre Türk Kültür Merkezi'nde “Japonya'daki Türk Tatarlarının Dünyü Bugünü” konulu bir sempozyum düzenlendi. Japonya'daki Türk Tatar tarihi başta olmak üzere Tatar tarihi üzerine araştırmalar yapan Prof. Dr. Sakamoto Tsutomu, Prof. Dr. Komatsu Hisao, Prof. Dr. Misawa Nobuo, Matsunaga Akira ve Doç. Dr. A. Merthan Dünder'in katıldığı semineri yaklaşık 140 kişi izledi. Türk Japon dostluk ilişkilerinin geliştirilmesine katkıda bulunan Abdurreşid İbrahim, Gabbulhay Kurbanali, Ayaz İshaki İdilli, sosyal, kültürel ve siyasi varlığın devamı için çalışmış olan Muhsin Çapanoğlu, 2. Dünya savaşından sonra Türk okulunun hocası olan Sıddık Ungan ve Vahap, Safa, Apanay, Muhit anıldı. Türk Tatar Kültür Günleri etkinliği için Tataristan gelen ünlü ressam Hamza Şaripovun resimleri ve Japonya'daki Türk Tatarları konulu fotoğraf sergisi Tokyo Yunus Emre Türk Kültür Merkezinde sergilendi. Tataristan Devlet Televizyonu da program için Tokyo'ya geldi.

KAZAKİSTAN

9. Fotoğraf Sanatçıları Buluşması Astana'da Düzenlendi: Türkiye'yi temsilen katılan fotoğraf sanatçısı Ali Murat CORUK, Almatı'da bir fotoğraf sergisi açtı. Sanatçı, “Öykülerle Kazakistan” ismini verdiği sergide, Astana'da çektiği fotoğrafların yanı sıra, Türkiye'de yaşayan Kazakistanlıların fotoğraflarına da yer verdi. 18-20 Ocak 2013 tarihleri arasında Almatı'da sanatseverlerin beğenisine sunulan eserler oldukça büyük ilgi gördü.

Kazakistan'ın Başkenti Astana'da "Türk Dünyasının Ortak Değeri Nasreddin Hoca ve O'nun Türk Mizahındaki Yeri" konulu sempozyum Düzenlendi (30 Mart 2013): Astana Yunus Emre Kültür Merkezi (AYETKM) tarafından Avrasya Devlet Üniversitesinde düzenlenen sempozyuma; Azerbaycan, Türkmenistan, Özbekistan, Kırgızistan, Kazakistan ve Türkiye'den akademisyen ve araştırmacı yazarlar katıldı. Türk Dünyası'nın ortak değeri haline gelen Nasreddin Hoca'nın hayatı, mizah anlayışı, fıkraları ve alınacak dersler ile birlikte, geniş bir coğrafyada tanınmasının ve bugüne kadar unutulmamasının sebepleri ele alındı.

Türk Dünyası Astana Festivali'nde Buluştu (Temmuz 2013): Kazakistan'ın başkenti Astana'da, Uluslararası Astana Arkau Türk Dünyası Geleneksel Müzik Festivali düzenlendi. Bu yıl altıncısı düzenlenen Astana Arkau Müzik Festivali'nde ziyaretçiler üç gün boyunca, Türk dünyasından 13 ülke ve cumhuriyetten müzisyenleri dinleyip çok çeşitli ezgilerle tanışma imkânı buldu. Festivale 13 ülke ve özerk cumhuriyetten farklı müzik enstrümanları kullanan çok sayıda sanatçı katıldı. Festivale aralarında Türkiye, Azerbaycan, Özbekistan, Kırgızistan, Türkmenistan ve Rusya Federasyonu'na bağlı özerk cumhuriyetlerden sanatçılar ve müzisyenler katıldı. "Astana Arkau" Festivali, Türkiye ve Kazak Türkçesi dilleriyle sunulurken, Türkçe sunuculuğu Türk Dünyası Müzik topluluğu sanat yönetmeni İrfan Gürdal üstlendi.

Kazakistan'da Bir Altın Adam Daha Bulundu (31 Mayıs 2013): Daha doğru ifadeyle, bir Altın Kadın, Altın Prenses bulundu. Bu altın adamlar M.Ö. devirlerde veya M.S. ilk asırlarda hüküm sürmüş Saka ve Hun Türklerine aittir. Bilindiği gibi, ilk altın adam 1970'de Esik Kurgan'da bulunmuştu. Son yıllarda Kazakistan'da yapılan arkeolojik kazı çalışmalarında beş-altı altın adam daha bulunduğu biliniyor. Altın elbiseleriyle gömülen bu insanların hükümdar ailesine mensup prens veya kağanlar olduğu ifade ediliyor. Fakat ilk defa bir altın prensesinin çıktığı (31 Mayıs 2013) Egemen Kazakistan gazetesinin haberinde yer alıyor. Gazete haberine göre, altın prenses Kazakistan'ın Doğu Kazakistan eyaletinde Ürjar ilçesi yakınlığında Taskesken-Baktı taş yolu boyunca Laybulak ve Jana Tilek köylerinin arasında kalan bir bölgede bulundu. Esik Kurgan'da bulunan altın adam da olduğu gibi, altın adamın başlığı ve üstündeki elbisesi son derece korunmuş bir hâldedir. Elbiselerin hepsi altın işlemelidir. Prensesin kulaklarındaki altın küpesi, başındaki altın başlığı, koçboynuzu motif işlemelerine bakılırsa, bu günümüzden 2500 yıl önce yaşamış olmalıdır. Öğrencilerin kazı çalışmalarına danışmanlık yapan Semey Pedagoji Enstitüsü Müdürü Prof. Dr. Amantay İsaılı bu konuda Egemen Kazakistan gazetesi muhabiri Berikhan Tayjigit'e verdiği bilgide "Bulunan altın adam M.Ö. V.-III. yüzyıllarda bronz devrine, hatta Hun-Sarmat dönemlerine kadar götürülebilir" dedi.

"Uluslararası Türk Dünyasının Altın Beşiği Altay Formu" Astana'da Düzenlendi (26-27 Ağustos 2013): 26-27 Ağustos tarihleri arasında 2. Türk Dünyasının Altın Beşiği: Altay" adında uluslararası form düzenlendi. Toplantıya

Türkiye başta olmak üzere çeşitli ülkelerden birçok akademisyen katıldı. Bu forumda Altay bölgesinin sadece “Altın Beşik” olarak değil, özellikle kurganları (höyük) ve insan uygarlığının ilk yerleşim yerlerinden biri olduğu, Sibiry’a’nın Doğu Asya halkları, Fin-Ugorlar da dahil olmak üzere Altay bölgesinden çıktıkları, bu nedenle Doğu Kazakistan’ın, Türk kültürünün en eski kalıntılarının bulunduğu yerlerden biri olduğuna işaret edildi. Çeşitli alanlarda 60 yakın bilim adamı, sunumlarında Altay’ın kültürel mirasını, Şamanizm’i ve Altay dilini ele alan bildiri-ler sundular. 27 Ağustos 2013 tarihinde de Katon-Karagay şehrinde “Altay, Altın Beşik Uluslararası Türk Dünyası Müzik Festivali” gerçekleştirildi. Çok renkli görünümlere sahip olan konser basın organları aracılığıyla ülke geneline tanıtıldı.

“Türk Terminolojisi: Bugünü ve Geleceği” Konuşuldu: Türk dili konuşan halkların ortak terminoloji meselelerine çözüm bulmak amacıyla altı ülkenin Türk Dünyası terminoloji uzmanları 5 Eylül 2013 tarihinde Astana şehrinde bir araya geldiler. Türk Dünyası ortak terminolojisi meselesini Türk Keneşi bünyesinde oluşturulan Türk Dünyası Terminoloji Komitesi incelemektedir. Bu çalışmalar genelinde Türk Akademisi “Türk Terminolojisi: Bugünü ve Geleceği” konusunda ilmi proje çalışmaları yapmaktadır. Bu proje çerçevesinde “Türk Dilleri Terminoloji Meseleleri” konulu seminer düzenlendi.

Doğumunun 100. Yılında Kalijan Bekhojin Anıldı: Ünlü Kazak şairi Kalijan Bekhojin, doğumunun 100. yılında Almatı’da düzenlenen görkemli bir törenle anıldı. 22 Kasım 2013 günü Opera ve Bale Dram Tiyatrosunda düzenlenen görkemli törene Almatı ve Pavlador valileri, Kazakistan Yazarlar Birliği Başkanı ve Milletvekili Nurlan Orazalin çok sayıda yazar ve halk katıldı. Protokol konuşmalarının ardından şair Uluğbek Esdevlet tarafından Kalijan Bekhojin hakkında verilen geniş bilgi verildi.

KIRGIZİSTAN

Türkiye Yazarlar Birliğinin 35. Yılında Türkçenin 10. Uluslararası Şiir Şöleni Kırgızistan’ın Başkenti Bişkek’te Yapıldı (28 Mayıs-1 Haziran 2013): Türkiye Yazarlar Birliği tarafından ilki 1992 yılında Bursa ve Konya’da yapılan Türkçe’nin Uluslararası Şiir Şöleni’nin onuncusu, Cumhurbaşkanı Abdullah Gül’ün himayesinde, Türkiye Yazarlar Birliği’nin kuruluşunun 35. yıldönümü etkinlikleri kapsamında Kırgızistan’ın başkenti Bişkek’te yapıldı. Kırgız Yazar Cengiz Aytmatov’un hatırasına ithaf edilen şölen, Türkiye Yazarlar Birliği’nin öncülüğünde, Kırgızistan Yazarlar Birliği ve Manas Üniversitesi’nin işbirliği ile düzenlendi. 02 Haziran 2013 tarihinde sona eren şölene Türkiye’den, Türk cumhuriyetlerinden ve dünyanın çeşitli ülkelerinden yüzün üzerinde şair katıldı. Şölene Katılan Şairler: Türkiye’den Adem Turan, Şeref Akbaba, İhsan Deniz, Osman Özbahçe, Hicabi Kırlangıç, Şahan Çoker, S. Ahmet Kaya, Mehmet Aycı, A. Vahap Akbaş, Fatma Şengil Süzer, Cafer Turaç, Celal Fedai, Yahya Demeli, Ali Ayçil ve Nazım Payam’ın; Türkiye dışından da şu isimler: Karaçay-Muraddin Ölmezov, Karaçay-Abdullah Begiyev, Çuvaşistan-Albına Vasilevna Lyubimova, Başkurdistan-Gülnaz

Kutuyeva, Tataristan-Çulpan Zaripova Çetin, Saha Yakut-Elena Sleptsova, Saha Yakut-Andrian Lukin Vasilevic, Saha Yakut-Androsov Gavril Gavrivlevich, Altay Özerk Bölgesi-Samunov Sergey Mihayloviç, Altay Özerk Bölgesi-Brontoy Bedurov, Moldova-Ecaterina Ganeva, Kırım-Dilaver Osman ve Seyran Süleyman, Azerbaycan- Akbar Yolchuyev, Azimov Elşan Bakhşeyişoğlu ve Mahir Garayev, Kazakistan- Tanagöz İlyasova, Şıhmustafa Hudayberdiyev, Yunanistan-Şefaah Ahmet, Bulgaristan- Şefik Refik, Makedonya-Leyla Şerif Emin, Kosova-Zeynel Beksaç, Hollanda-Hüseyin Kerim Ece, Kuzey Irak-Gomhor Mohammed Khaleel, İran-Nasır Peygüzar, Qurban Urmulu. Ayrıca bu şölenle Türk Dünyası Şiir ödülleri de verildi. Buna göre:

Manas Büyük Ödülü Türkiye'den Prof. Dr. Hicabi Kırlangıç'a,

Nâmık Kemal Büyük Ödülü Tataristan'dan Rifat Salahov'a,

Yusuf Has Hacib Büyük Ödülü Altay Özerk Cumhuriyeti'nden Brontoy Bedurov'a verildi.

11. Uluslararası Türk Dünyası Sosyal Bilimler Kongresi, Kırgızistan'ın Celalabad Şehrinde Düzenlendi:

Her yıl geleneksel hale getirilen Uluslararası Türk Dünyası Sosyal Bilimler Kongreleri'nin 11.si bu yıl Kırgızistan'ın Calal-Abad kentindeki İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi'nde yapıldı. Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı tarafından 1993 yılında Kırgızistan'ın Calal-Abad şehrinde kurulan İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi bünyesindeki Uluslararası Türk Dünyası Sosyal Bilimler Enstitüsü'nün ev sahipliğinde 10-16 Haziran 2013 tarihleri arasında yapılan kongreye Türk Dünyası'nın her bölgesinden bilim insanı katıldı. Kongreyi düzenleyen ortaklar arasında İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi, Sakarya Üniversitesi, Bülent Ecevit Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi, Kazakistan Kızılorda Devlet Üniversitesi ve Azerbaycan Devlet İktisat Üniversitesi bulunmaktadır. Bu kongrede "Türk Dünyası'nın Vizyon Arayışı" temasından hareketle Türk Dünyası'nda artan işbirliği faaliyetlerinin bilimsel temelde incelenmiştir.

8. Uluslararası Oymo Festivali Düzenlendi (26 Haziran-05 Ağustos):

2006 yılından beri geleneksel olarak düzenlenen festivale katılmak için 15 farklı ülkeden 100'e yakın el sanatları uzmanları Bişkek ve Çolpon-Ata şehirlerinde buluştu. Orta Asya ülkelerindeki el sanatlarını desteklemenin yanı sıra halklar arasındaki dostluğu pekiştirmek amacıyla her sene düzenlenen festivalde, zanaatkarların ürünlerinin satıldığı stantların yanı sıra katılımcı ülkelerin millî oyunlarının sergilendiği alanlar ve farklı ülkelerden gelen sanatçıların eşliğinde gerçekleştirilen atölye çalışmaları da yer aldı.

Cengiz Aytmatov ve Issık Göl Forumu Düzenlendi:

Doğumunun 85. yıldönümü münasebetiyle dünyaca ünlü Kırgız Yazarı Cengiz Aytmatov, çeşitli etkinliklerle Kırgızistan'da ve yurt dışında anıldı. 14-17 Kasım 2013 tarihinde Kırgızistan'ın başkenti Bişkek ve Issık Göl şehirlerinde "Cengiz Aytmatov ve Issık Göl Forumu" konulu bir toplantı gerçekleştirildi. Forum'un açılışına ise Kırgız bakanlar ve milletvekillerinin yanı sıra, aralarında Türkiye, Rusya, İran ve ABD'nin

de bulunduğu 18 değişik ülkenin temsilcileri katıldı. Atatürk, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Başkanı Prof. Dr. Derya Örs de forumda, Aymatov'un geride bıraktığı hayat hikâyesi, eserleri ve örnek şahsiyetiyle Kırgız toplumu kadar dünyayı da etkilediğini söyledi. Örs, her zaman barış, kardeşlik ve dostluktan yana olan Aymatov'un insanlığa bir arada yaşayabilmenin anahtarlarını sunduğunu belirtti. Forum çerçevesinde Kırgızistan'da "Art Orda" isimli tiyatro festivali de düzenlendi. Festivalin açılışında Saha Cumhuriyeti Oyunsy Tiyatrosunun sahnelediği Aymatov'un eserinden uyarlanan "Deniz Kıyısında Koşan Ala Köpek" adlı tiyatro oyunu gösterildi.

KOSOVA

Mehmet Âkif, Ata Diyarında Anıldı (21 Aralık 2013): İstiklal Marşımızın şairi ölümünün 77. yılında "Mehmet Âkif, Ata Diyarında Anılıyor" paneli ve "İpek Mehmet Âkif Şiir Akşamları" programıyla baba memleketi İpek'te anıldı. Geniş katılımlı panele Türkiye Yazarlar Birliği (TYB) Onursal Başkanı D. Mehmet Doğan, TYB Başkan Yardımcısı Ahmet Fidan ve Priştine Üniversitesi öğretim üyesi İsa Mulaj katıldı. Panelde, Mehmet Âkif'in, dönemini en iyi kavrayan ve en iyi ifade eden, Türkçe'yi en güzel ve en yüksek seviyede telaffuz eden büyük bir şahsiyet olduğu belirtildi. Büyük ilgiyle izlenen panelin konuşmacıları Mehmet Âkif'in, Türk edebiyatındaki şiir kudreti ve şiir kabiliyeti açısından deha derecesinde olduğunu ifade ettiler.

TYB Onursal Başkanı Mehmet Doğan, "Âkif'in baba memleketinde anılması çok önemlidir. Türkiye ve Kosova arasında böyle muazzam bir ortak değer olması iki ülke için de övünülecek bir vesiledir." dedi. Mehmet Âkif'in şairliğinin ve aksiyon insanı olmasının onun hayatının bir neticesi olduğunu belirten Doğan, "Mehmet Âkif sanatını, inancının ve milletin hizmetine sunmuştur." dedi. TYB Başkan Yardımcısı Ahmet Fidan da yaptığı konuşmada Mehmet Âkif'le ilgili onlarca panel, toplantı ve sempozyuma katıldığını ancak Âkif'in babasının memleketinde düzenlenen panelin hepsinden farklı ve özel olduğunu söyledi. Türkiye ve Kosova'dan şairlerin Türkçe, Arnavutça, Boşnakça ve Romence şiirleri de seslendirdiği konferansa İbrahim Eryiğit, Vahap Akbaş, Zeynel Beksaç, Naime Bekiray, Miftar Acemi, Kuytim Poçaku, Naciye Kastrati ve Taner Güçlütürk katıldı. Mehmet Âkif Ersoy, doğum yeri olan Suşica köyünün bağlı olduğu İpek kentinde de panel ve Şiir Akşamları etkinliği çerçevesinde anıldı.

LİTVANYA

Litvanya'da Uluslararası Türk Tarihi ve Kültürü Sempozyumu Düzenlendi (29-31 Mayıs 2013): Türkoloji Projesi kapsamında Litvanya'da işbirliği protokolü imzalanan Vilnius Üniversitesi'nde düzenlenen sempozyuma Vilnius Üniversitesi Filoloji Fakültesi akademisyenlerinden başka, Türkiye, Rusya, Kazan, Polonya, Belarus ve Ukrayna gibi ülkelere katılan akademisyenler Tatarlar ve Karay Türkleri hakkında birbirinden değerli konuları ele almışlardır.

MACARİSTAN

Türk ve Macar Türkologlar Bir Araya Geldi (3 Mayıs 2013): Macar Bilimler Akademisi, İstanbul Fatih Üniversitesi ve Budapeşte Yunus Emre Türk Kültür Merkezi işbirliği ile 03 Mayıs 2013 tarihinde Budapeşte’de gerçekleştirilen ‘Türk-Macar Kültürel İlişkileri’ konulu sempozyumda Türk ve Macar Türkologlar bir araya geldi. Macar Bilimler Akademisi’nin tarihi Buda (Budın) Kalesindeki Hümaniter Bilimler Araştırma Merkezi, Müzikoloji Enstitüsü, Bartok Salonunda gerçekleştirilen sempozyuma çok sayıda akademisyen katıldı. Prof. Dr. İlhan Özkeçeci, Prof. Dr. István Vásáry, Prof. Dr. Pál Fodor, Prof. Dr. Mária Ivanics, Doç. Dr. Fikret Sarıcaoğlu, Dr. Éva Csáki, Doç.Dr. Mehmet Gümüşkılıç, Dr. János Sipos, Doç. Dr. Ömer Çakır, Şule Bilge Özkeçeci katılımcılar arasındaydı.

Atilla’nın Torunları Macaristan’da Toplandı (Ağustos 2013): Macaristan’da 2007’den beri düzenlenen Orta Asya Festivali (Kurultayı) yine renkli görüntülere sahne oldu. Ok atıp at binen katılımcıların giydikleri Türk savaşçı kıyafetleri de dikkat çekti. Festivalde dikkat çeken detaylardan biri de Avrupa Hun İmparatorluğu’nun hükümdarı Atilla’nın posterleriydi.

ÖZBEKİSTAN

Özbekistan Turizm ve Spor Bakanı Minhojiddin Hojimatov, Savitski Müzesinin genişletilmesine dair temel atma törenine katıldı. 10 bin metrekarelik ek binaların tamamlanması ile Savitski Müzesi Asya’nın en büyük müzesi haline gelecek Karakalpakistan’ın başkenti Nukus’ta bulunan müze dünyanın en büyük ikinci koleksiyon merkezi olarak biliniyor. 20. yüzyılın ortalarında arkeolog ve etnograf İgor Savitski’nin koleksiyonları ile kurulan müzeye daha sonra Savitski’nin ismi verildi. Günümüzde müzede 90 binden fazla eser sergileniyor.

ROMANYA

Köstence’de Uluslararası Sarı Saltuk Gazi Sempozyumu Düzenlendi (6-10 Kasım 2013): T.C. Başbakanlık Türk İşbirliği Ajansı Başkanlığı (TİKA), Türk Dil Kurumu (TDK), Yunus Emre Enstitüsü Köstence Türk Kültür Merkezi ve Trakya Üniversitesinin ortaklaşa düzenlediği ‘Balkanlara Gidişinin 750. Yılında Uluslararası Sarı Saltuk Gazi Sempozyumu’ Köstence’de yapıldı. Üç oturumda gerçekleşen Uluslararası Sarı Saltuk Gazi Sempozyumu’na Türkiye’den ve yurtdışından yaklaşık 50 akademisyen katıldı. Sempozyumda akademisyenler, Sarı Saltuk’un hayatını, yaşam tarzını, fikirlerini, ideallerini, toplumlara etkisini yazdıkları bildirilerle dile getirdi.

SİBİRYA

Rusya Federasyonu Sibirya Federal Bölgesi başkenti Novosibirsk’de, 16-21 Mayıs 2013 tarihlerinde ‘Sanatın İçinde Ol’ konulu XII. Rusya Gençlik Delfi Oyunları ile Bağımsız Devletler Topluluğu (BDT) Üye Devletleri VIII. Açık Gençlik Delfi

Oyunları festivali düzenlendi. Festivale 10 ile 25 yaş arası yaklaşık 2500 genç sanatçı katıldı. Rusya Federasyonu içerisindeki bütün cumhuriyet ve bölgelerin, ayrıca dünyanın 21 ülkesinin temsil edildiği bu sanat olimpiyatlarında genç katılımcılar halk, klâsik ve modern sanat olmak üzere toplam 29 dalda altın, gümüş ve bronz madalyalar için yarıştılar. Türkiye “Halk Dansları” dalında Jüri Üyesi olarak yer alan tanınmış koreograf Orhan Şinasi Pala tarafından festivalde temsil edildi.

TATARİSTAN

Klâsik Türk Sanatı: Gelenekler ve Modernlik Semineri Kazan’da düzenlendi: TBMM Millî Saraylar Dairesi, Kazan Federal Üniversitesi Şarkiyat ve Uluslararası İlişkiler Enstitüsü ile Kazan Yunus Emre Türkiye Araştırmaları Merkezi’nin ortaklığıyla 3 Nisan 2013 tarihinde “Klâsik Türk Sanatı: Gelenekler ve Modernlik” konulu bilimsel seminer düzenlendi. Şarkiyat ve Uluslararası İlişkiler Enstitüsü’nün konferans salonunda gerçekleştirilen seminer, Kazan Kremlin’inde açılan “Gizli Hazineler: Klâsik Türk Sanatı” sergisi kapsamında organize edildi. Seminere Türkiye’den davet edilen sanatçıların yanı sıra, Şarkiyat ve uluslararası İlişkiler Enstitüsü’nden, Tataristan İlimler Akademisi Dil ve Edebiyat Enstitüsü’nden, Tataristan Sanatçılar Birliği’nden, Kazan Devlet Kültür ve Sanat Üniversitesi’nden akademisyenler (şarkiyatçılar-türkologlar) ve sanatçılar katıldılar. Hat sanatçısı Hikmet Karaduman ve tezhip sanatçıları Nilüfer Kurfeyz ile Selim Saylam bu klâsik Türk sanatlarının incelik ve özelliklerini içeren bildirilerini sundular. Kazanlı akademisyen ve sanatçılar ise seminere “20. Yüzyılın Başların Tatar Şemailerinde Türk Motifleri”, “Günümüz Türk Festival Etkinliklerinde Tatar Folkloru” ve “13-17. Yüzyıl Türk Mimarisinde Desenler” konulu bildirileriyle iştirak ettiler.

Muhammediye Sergisi Kazan’da Açıldı: 18 Nisan Perşembe günü Kazan İslâm Medeniyeti Müzesi’nde Yunus Emre Enstitüsü’nün katkılarıyla “Muhammediye Sergisi” açıldı. 1449 yılında Yazıcıoğlu Mehmed tarafından yazılan “Muhammediye”, Süleyman Çelebi’nin Mevlid’i ile birlikte Hz. Muhammed hakkında yazılmış en önemli edebi eserlerden biri olarak kabul edilmektedir. Anadolu’da yüzyıllarca büyük bir ilgi ile okunan bu eser, Kazan Tatarları arasında da yayılmış, Hz. Muhammed’e sevginin bir ifadesi olarak yüzyıllarca Tatar evlerinde okunmuştur. Muhammediye, Sovyet dönemine kadar Kazan’da el yazması ve matbu olmak üzere defalarca neşredilmiş ve halk arasında en çok kabul gören dini edebiyat eseri olmuştur. Muhammediye sadece Anadolu Türkleri arasında değil, Kazan Tatarları, Kırım Tatarları ve Başkurtlar arasında da meşhurdur. Bu eser Türklerin dini edebiyatlarında önemli bir yer tutmaktadır.

Türk-Tatar İlişkileri Semineri Kazan’da Semineri Düzenlendi: Kazan Yunus Emre Türkiye Araştırmaları Merkezi’nde 22 Nisan 2013 tarihinde Marmara Üniversitesi Öğretim Üyesi Yard. Doç. Dr. İsmail Türkoğlu tarafından “19. Yüzyılın Sonu İle 20. Yüzyılın Başlarında Türk-Tatar İlişkileri” konulu seminer gerçekleştirildi. Semineri, Kazan Federal Üniversitesi öğretim üyeleri ile üniversitenin

Türk Filolojisi, Doğu Kültürü ve Tarihi bölümlerinde Türkçe öğrenimi gören öğrenciler takip ettiler. Türkiye'nin gelişimine katkı sağlayan Tatarlar Yusuf Akçura, Abdürreşid İbrahim, Ayaz İshaki, Sadri Maksudi Arsal, Musa Akyığıtzade, Ahmet Temir, Reşit Rahmeti Arat ve Akdes Nimet Kurat gibi isimlere dair bilgiler verildi.

9. Uluslararası İslâm Film Festivali Yapıldı (5-11 Eylül 2013): Tataristan'ın başkenti Kazan'da düzenlenen festivale dünya'nın dört bir yanından sinemacılar katılım gösterirken 50 ayrı film bu sene yarıştı. Azerbaycan, Almanya, İran, Kazakistan, Tataristan (RF), Sırbistan ve Mısırlı yönetmenler ve sinema oyuncularına ödüller verildi.

“Japonya ve Uzakdoğu'da Türk-Tatar İzleri” Konferansı Kazan'da Yapıldı (17 Eylül 2013): 17 Eylül 2013'de Kazan Federal Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Enstitüsü Konferans Salonunda, Ankara Üniversitesi Öğretim Üyesi Doç. Dr. Ali Merthan Dünder tarafından “Japonya ve Uzakdoğu'da Türk-Tatar İzleri” konulu konferans gerçekleştirildi. Tatarların Japonya'ya göç serüveni, Japonya'nın İslâm siyaseti kapsamında Tatarlardan faydalanma çabaları, Türk-Tatarların Japonya'daki eğitim ve kültür hayatları, Abdürreşid İbrahim ve Abdulhay Kurban Ali gibi önderlerin faaliyetleri gibi konular ele alındı.

Kazan ve Naberejniye Çelni'da Sema Ayini Düzenlendi (12-14 Ekim 2013): Naberejniye Çelni ve Kazan şehirlerinde İstanbul Tarihi Türk Müziği Topluluğu Sema Grubu tarafından “Sema Ayini” gerçekleştirildi. Kazan Yunus Emre Türkiye Araştırmaları Merkezi ve Tataristan Kültür Bakanlığı tarafından ortak olarak düzenlenen sema ayinlerinin ilki 12 Ekim'de Naberejniye Çelni şehrinde Rodnik Kültür Merkezi'nde gerçekleştirildi. Bir sema ayinine ilk defa ev sahipliği yapan Naberejniye Çelni'da halk etkinliğe büyük ilgi gösterdi. Sema ayinlerinin ikincisi ise 14 Ekim'de Kazan Karim Tinçurin Dram ve Komedi Tiyatrosu'nda gerçekleştirildi. Yaklaşık 550 davetlinin izlediği ayine, Tataristan kültür-sanat çevreleri ile yazılı ve görsel basın büyük ilgi gösterdi.

TUVA CUMHURİYETİ

Yeni Türk Yazıtları Bulundu: Tuva Cumhuriyeti'nde, hem TDK'nın kuruluş yılı dönümü nedeniyle hem de Orhun Yazıtlarının çözülmesinin 120. yılı nedeniyle bir toplantı gerçekleştirildi. Tuva Cumhuriyeti'ndeki toplantıya, çeşitli ülkelerden bilim insanları katıldı. Bu toplantıda Takaşi Osava adlı bir Japon araştırmacının, Moğolistan'ın Delgerhaan Dağı yakınlarında Türklere ait 2 kitabe bulunduğu, kitabelerin Türk tarihi için çok önemli olduğu vurgulandı. Bu kitabeler hakkında bilgiler verildi. Japon bilim insanının Moğolistan'da merkeze 450 kilometre uzaklıkta bir yerde, 2 bin 800 kadar işaretli içeren yazıtlar bulunduğu haberi Türk Dünyası açısından ilgi ve merakla karşılandı (30 Temmuz 2013).